

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **gospodarka przestrzenna**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet w
Siedlcach**

Data przeprowadzenia wizytacji: **14-15 listopada 2024 r.**

Warszawa, 2024

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	15
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	27
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	34
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	40
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	44
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	47
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	51
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	54
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	56

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: prof. dr hab. inż. Grażyna Jaworska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Jacek Olszewski, ekspert PKA
2. prof. dr hab. inż. Jerzy Uścińowicz, ekspert PKA
3. Krystyna Piecuch, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Martyna Cholewik, ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Łukasz Łukomski, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna prowadzonym na Uniwersytecie w Siedlcach (dalej również: UwS) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Wizytacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania: z zespołem przygotowującym raport samooceny, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, z pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami, nauczycielami akademickimi oraz studentami ocenianego kierunku. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano oceny bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski dotyczące oceny stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów, o których przewodnicząca zespołu oraz eksperci poinformowali Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	Gospodarka przestrzenna	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{[1],[2]}	Rolnictwo i ogrodnictwo 52% (110 ECTS) Architektura i urbanistyka 15% (32 ECTS) Geografia społeczno – ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 33% (68 ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	Liczba semestrów: 7 Liczba punktów ECTS: 210	
Wymiar praktyk zawodowych ^[3] /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Wymiar godzinowy: 160 Wymiar czasowy łącznie: 4 tygodnie Punkty ECTS: 6	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	32	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[4]	2625	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	Zespół PKA ocenia na ok.105-106 pkt ECTS Uczelnia podaje 120	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	Zespół PKA ocenia na ok.105-110 pkt ECTS Uczelnia podaje 142	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	Zespół PKA ocenia na ok. 33 pkt ECTS Uczelnia podaje 68	-

^[1] W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

^[2] Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

^[3] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

^[4] Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	Gospodarka przestrzenna	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{[1],[2]}	Rolnictwo i ogrodnictwo 56% (50 ECTS) Architektura i urbanistyka 24% (22 ECTS) Geografia społeczno – ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 20% (18 ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	Liczba semestrów: 3 Liczba punktów ECTS: 90	
Wymiar praktyk zawodowych ^[3] /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	-	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Magister inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	8	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[4]	915	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	49	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	48	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	29	-

^[1] W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem

procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

[2] Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

[3] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

[4] Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym	Kryterium spełnione

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Realizowany na Wydziale Nauk Rolniczych kierunek studiów gospodarka przestrzenna (studia pierwszego oraz drugiego stopnia) został powołany odpowiednio uchwałami nr 25/2012 Senatu UPH w Siedlcach z dnia 30 maja 2012 roku oraz nr 278/2020 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 16 grudnia 2020 roku. Oba poziomy kształcenia realizowane są w formie stacjonarnej.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna są zgodne i spójne z misją z celami strategicznymi Uniwersytetu w Siedlcach. Opierają się na zapewnieniu równowagi pomiędzy wiedzą teoretyczną i umiejętnościami zawodowymi oraz pomiędzy kształceniem ogólnoakademickim a kształceniem powiązanym z praktyką. Oprócz zagadnień o charakterze teoretycznym i ogólnym, w koncepcji kształcenia położono duży nacisk na specjalistyczną wiedzę oraz praktyczne umiejętności zawodowe. Kształcenie na kierunku gospodarka przestrzenna zaspokaja potrzeby edukacyjne w regionie wschodniej Polski. Program kształcenia dostosowany jest do potrzeb rynku oraz możliwości rozwojowych badań naukowych. Strategia rozwoju Uczelni na lata 2020-2026 wskazuje, że Uniwersytet w Siedlcach jest ważnym ośrodkiem naukowym oraz liderem edukacji w regionie, zapewniającym studentom warunki do zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji, które przekładają się na dobre przygotowanie do pracy zawodowej i prowadzenia badań naukowych. Lokalizacja Uczelni, potencjał naukowo-badawczy oraz długoletnia historia a także powiązania z regionem, umożliwiające wspomaganie potrzeb gospodarczo-społecznych i kulturowych wskazują na ważną funkcję jaką pełni Uniwersytet w Siedlcach. Świadczy o tym również między innymi rosnące zainteresowanie absolwentami kierunku gospodarka przestrzenna na lokalnym rynku pracy.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna są w pełni zgodne również ze strategią rozwoju Uniwersytetu w Siedlcach na lata 2020-2026. Zgodność ta wynika z faktu, iż stanowi ona odpowiedź na zapotrzebowanie lokalnego społeczeństwa i gospodarki na profesjonalistów działających na rozwijającym się lokalnym rynku sektora związanego z szeroko pojętą gospodarką przestrzenną.

Celem realizowanych studiów pierwszego stopnia jest wykształcenie wyspecjalizowanej kadry inżynierskiej w zakresie gospodarki przestrzennej. Powyższy cel obejmuje kształtowanie umiejętności interdyscyplinarnych poprzez rozwijanie zdolności łączenia wiedzy z różnych dziedzin, takich jak rolnictwo, urbanistyka, ochrona środowiska, inżynieria, prawo oraz ekonomia. Kierunek studiów

gospodarka przestrzenna ma na celu kształcenie studentów świadomych znaczenia zrównoważonego rozwoju w planowaniu przestrzennym i gospodarce nieruchomościami, oraz kształtowanie umiejętności planowania, które jest zgodne z zasadami ochrony środowiska. Celem kształcenia jest zdobycie przez studiujących wiedzy i umiejętności projektowania przestrzennego, urbanistycznego z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi. Ponadto niezwykle cenne jest kształtowanie kompetencji niezbędnych do efektywnej komunikacji z grupami interesariuszy oraz umiejętności współpracy zespołowej w pracach projektowych, a także zaznajomienie z metodami oraz narzędziami umożliwiającymi diagnozowanie i rozwiązywanie problemów planowania przestrzennego w skali lokalnej i krajowej. Studenci zdobywają wiedzę z zakresu szeroko rozumianej gospodarki przestrzennej, przyrodniczych i prawnych uwarunkowań gospodarowania przestrzenią w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Zdobывают wiedzę ekonomiczną, prawną, społeczną, która jest dostosowana do kierunku gospodarka przestrzenna. Celem kształcenia jest zapoznanie studentów z metodami, technikami, technologiami oraz narzędziami i materiałami, pozwalającymi korzystać i kształtować potencjał przyrody dla poprawy jakości życia człowieka.

Celem kształcenia na studiach drugiego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna jest pogłębienie wiedzy i umiejętności z zakresu kształtowania terenów zurbanizowanych i nieurbanizowanych, uwzględniając ład przestrzenny oraz zasady zrównoważonego rozwoju z zakresu oceny środowiska przyrodniczego, gospodarowania gruntami i analizę zjawisk społecznych. Celem kształcenia jest również pogłębienie wiedzy i umiejętności w zakresie prowadzenia badań naukowych, analizy i interpretacji wyników, umiejętności krytycznego myślenia, potrzeby uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia kompetencji zawodowych. Osiągnięcie efektów w zakresie kompetencji społecznych realizuje cel jakim jest uwrażliwienie absolwenta na konieczność ciągłego doskonalenia osiągniętych umiejętności, poznawania nowych technik i narzędzi badawczych oraz analizy procesów zachodzących w otoczeniu przestrzennym, społeczno-gospodarczym i przyrodniczym.

Kierunek gospodarka przestrzenna posiada interdyscyplinarny charakter a jego absolwenci mają szeroką wiedzę i umiejętności z zakresu rolnictwa i ogrodnictwa, architektury i urbanistyki oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej. Kształcenie uwzględnia potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i jest z nim szeroko konsultowane. Niestety, pomimo zabiegów czynionych przez Uniwersytet liczba absolwentów jest nadal niewystarczająca w stosunku do potrzeb chłonnego, lokalnego rynku pracy. Kształcenie na ocenianym kierunku jest realizowane dzięki współpracy z Wydziałem Nauk Ścisłych i Przyrodniczych w zakresie zajęć z matematyki i fizyki oraz z Wydziałem Nauk Humanistycznych, który realizuje kształcenie z przedmiotów humanistycznych.

Koncepcja i cele kształcenia ocenianego kierunku studiów mieszczą się w dyscyplinach naukowych, do których kierunek został przyporządkowany. Przyporządkowanie to wynika z opisu zakładanych efektów uczenia się oraz treści programowych, realizowanych podczas zajęć przypisanych do poszczególnych dyscyplin. Studia pierwszego stopnia przyporządkowane zostały do trzech dyscyplin, wiodącą jest rolnictwo i ogrodnictwo, w ramach której uzyskiwane jest 52% efektów uczenia się. Pozostałe dyscypliny to architektura i urbanistyka oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Ponadto w ramach programu studiów realizowane są zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, nauk matematycznych, fizycznych, prawnych, ekonomicznych. Na studiach drugiego stopnia dyscypliną wiodącą jest również rolnictwo i ogrodnictwo, pozostałe dyscypliny to architektura i urbanistyka oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Ponadto realizowane są zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych oraz język obcy specjalistyczny.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna są powiązane z prowadzoną na Wydziale, w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa działalnością naukową. Badania naukowe prowadzone

przez pracowników Instytutu mieszczą się w dziedzinie nauk rolniczych, dziedzinie nauk inżyniersko-technicznych oraz dziedzinie nauk społecznych. Tematyka badań prowadzonych w ramach zadań badawczych obejmuje między innymi ocenę czynników wpływających na możliwość planowania i zagospodarowania przestrzennego, rozpoznanie właściwości oraz poszukiwanie skutecznych rozwiązań służących zagospodarowaniu organicznych i nieorganicznych odpadów, których składowanie prowadzi do zajmowania nowych terenów i ich wykluczenie z dotychczasowej formy użytkowania, ocenę stanu środowiska, zrównoważony rozwój obszarów i ich infrastrukturę, zasady planowania terenów i opracowywanie map, alternatywne źródła energii, uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości. Wymiernym efektem tych prac badawczych są publikacje znajdujące się na liście MNiSW, rozdziały w monografiach, udziały w konferencjach naukowych, staże krajowe i zagraniczne, wynalazki, wzory użytkowe. Prowadzona działalność naukowa wpisuje się w koncepcję kształcenia określoną dla ocenianego kierunku. Wymienione aktywności mają także wpływ na proces kształcenia, w tym na treści programowe przekazywane studentom na zajęciach. Ponadto prowadzone badania przyczyniły się do uzyskania przez Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa kategorii naukowej B+.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy w szeroko rozumianej gospodarce przestrzennej. Pozwalają absolwentom na uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do podjęcia własnej działalności gospodarczej lub zatrudnienia w podmiotach administracji publicznej w działach zajmujących się planowaniem przestrzennym, gospodarką nieruchomościami oraz ochroną środowiska, firmach projektowych i doradczych, specjalizujących się w sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego, studiów wykonalności i ocen oddziaływania na środowisko, organizacjach pozarządowych oraz instytucjach badawczych zajmujących się zrównoważonym rozwojem, ochroną środowiska i planowaniem regionalnym, przedsiębiorstwach sektora prywatnego - w działach planowania inwestycji czy zarządzania nieruchomościami. Podkreślić należy fakt, że mimo dążenia Uczelni do zwiększenia liczby studentów na omawianym kierunku, liczba osób studiujących na kierunku i kończących kierunek jest niewystarczająca w odniesieniu do zapotrzebowania lokalnego rynku pracy. Należałoby podjąć takie działania (np. fundowane stypendia), w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi, aby aktywować, zachęcać kandydatów do studiowania kierunku gospodarka przestrzenna i w przyszłości zapewnić specjalistów na chłonnym, lokalnym rynku pracy.

Koncepcja i cele kształcenia zostały dobrze określone i są weryfikowane zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami sektora we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Zostały wypracowane przez pracowników Instytutu, studentów oraz przedstawicieli otoczenia zewnętrznego. Program studiów uwzględnia opinie kadry Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa, Zespołu ds. programów studiów, Zespołu ds. jakości kształcenia oraz Senackiej Komisji ds. jakości kształcenia. Istotny wpływ na koncepcję kształcenia mają studenci poprzez udział w pracach Zespołu ds. programu studiów. Każda modyfikacja programu studiów, w tym efektów uczenia się, jest opiniowana przez przedstawiciela Wydziałowej Rady Samorządu Studentów. Warto zwrócić jednak uwagę, że ostatnie zmiany w planie studiów miały miejsce w 2021 r., a w warunkach zmieniających się potrzeb, oczekiwań i możliwości należałoby systematycznie dokonać korekt w planie, które uwzględnią rzeczywiste potrzeby kształcenia, oczekiwania studentów oraz wymogi formalne. Przedstawiciele studentów uczestniczą również w procedowaniu wniosków na dalszych etapach zatwierdzania zmian. Bezpośredni głos w dyskusji dotyczącej koncepcji kształcenia mają osoby z zewnątrz. Uczestnictwo przedstawicieli praktyki gospodarczej w kształtowaniu oferty edukacyjnej Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa realizowane jest poprzez konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi między innymi z jednostkami samorządu

terytorialnego, szkołami średnimi o profilach powiązanych z kształceniem technicznym, rolniczym, instytucjami doradczymi, przedstawicielami firm i instytutów naukowych.

W koncepcję i cele kształcenia dobrze wpisuje się sylwetka absolwenta. Absolwent studiów pierwszego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna posiada wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne niezbędne do efektywnego planowania oraz zarządzania rozwojem przestrzennym na poziomie lokalnym, regionalnym oraz krajowym. Przygotowany jest do kształtowania środowiska przestrzennego ludzi w zgodzie z ich potrzebami, wymogami cywilizacyjnymi, możliwościami technicznymi a także zasadami ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Absolwent potrafi współpracować w zakresie przygotowania dokumentów planistycznych, opracowywać analizy przestrzenne do celów gospodarczych i społecznych a także podejmować lokalne inicjatywy dotyczące rozwoju i planowania w nawiązaniu do posiadanych zasobów. Przygotowany jest do konstruowania lokalnych strategii planowania i rozwoju infrastruktury technicznej, współpracy przy sporządzaniu dokumentów oceniających zasoby i stan środowiska przyrodniczego oraz wpływ inwestycji na środowisko, a także do współpracy w opracowywaniu programów rewitalizacji. Ponadto jest przygotowany do samodzielnej pracy, wykazuje odpowiedzialność za realizowane zadania, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i etyką zawodową. Jest gotowy do efektywnej współpracy w zespołach projektowych, rozumiejąc znaczenie synergii oraz odpowiedzialności grupowej. Potrafi krytycznie ocenić sytuacje planistyczne, rozpoznać problemy oraz zaproponować kreatywne i skuteczne rozwiązania. Jest świadomy potrzeby ciągłego kształcenia i doskonalenia swoich umiejętności, zarówno w zakresie merytorycznym, jak i interpersonalnym.

Sylwetka absolwenta studiów drugiego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna realizowanych w Uniwersytecie w Siedlcach precyzuje, że potencjalne miejsce jego pracy stanowią biura projektowe, referaty państwowych jednostek samorządu terytorialnego, firmy analityczne, instytucje badawcze i ośrodki badawczo-rozwojowe, instytucje zajmujące się poradnictwem i upowszechnianiem wiedzy z zakresu gospodarki przestrzennej, instytucje i agencje Unii Europejskiej a także przygotowani są do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Zatem interdyscyplinarny charakter kształcenia przygotowuje absolwentów do podjęcia pracy zawodowej w różnych sferach gospodarki lub rozwijania kariery naukowej. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna uwzględnia aktualne potrzeby lokalnego rynku pracy w zakresie przygotowania specjalistów dla firm funkcjonujących w sferze planowania przestrzennego, projektowania obiektów czy kształtowania przestrzeni rolniczej.

Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku studiów gospodarka przestrzenna zostały przyjęte stosownymi uchwałami, Uchwała nr 89/2021 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 28 kwietnia 2021r dla pierwszego poziomu studiów oraz Uchwała nr 278/2020 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 16 grudnia 2020r dla drugiego poziomu studiów. Opis efektów uczenia się realizowanych przez program studiów jest zamieszczony w czytelnych tabelach. Należy zaznaczyć, że na pierwszym stopniu kształcenia kierunku gospodarka przestrzenna, efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Są też zgodne z 6 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Na studiach pierwszego stopnia sformułowano łącznie 24 efekty uczenia się, 10 dotyczy wiedzy i kolejnych 10 obejmuje umiejętności, natomiast kompetencje społeczne zawierają się w 4 efektach. Efekty kluczowe pozwalają na zrealizowanie celu jakim jest przekazanie studentom niezbędnej wiedzy i umiejętności z zakresu nauk inżyniersko-technicznych i nauk pokrewnych, zasad sporządzania i odczytu rysunku technicznego, rysunków planistycznych i geodezyjnych, map kartograficznych. Ponadto efekty kluczowe na studiach pierwszego stopnia

realizowane są poprzez zagadnienia związane z planowaniem przestrzennym, projektowaniem układów przestrzennych oraz projektowaniem urbanistycznym, znajomością zasad projektowania infrastruktury technicznej oraz poprzez stosowanie technik pomiarowych w tworzeniu infrastruktury technicznej. Zatem do efektów kluczowych należy zaliczyć: K_W01 – „zna i rozumie teorie z zakresu nauk inżynieryjno-technicznych i nauk pokrewnych w tym praw fizyki i statystyki, technik informacyjnych pozwalających na wyjaśnienie zjawisk i procesów zachodzących w przestrzeni; zna zasady sporządzania i odczytu rysunku technicznego, rysunków planistycznych i geodezyjnych oraz map kartograficznych; w zaawansowanym stopniu zna i rozumie zagadnienia związane z planowaniem przestrzennym, projektowaniem układów przestrzennych oraz projektowaniem urbanistycznym”; K_W02 – „zna i rozumie zasady projektowania przestrzennego, zasady projektowania infrastruktury technicznej oraz stosowania technik pomiarowych w tworzeniu infrastruktury technicznej, związanej z architekturą, urbanistyką, środowiskiem przyrodniczym oraz inwestycjami pozarolniczymi; w zaawansowanym stopniu zna i rozumie zasady kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz sporządzania dokumentów planistycznych oraz zasady zastosowania programów informatycznych w projektowaniu i analizie zjawisk stosowanych w układach przestrzennych”; K_W03 – „zna metody, techniki, narzędzia i materiały pozwalające wykorzystać i kształtować potencjał przyrody w realizacji zadań planistycznych i projektowych oraz -rozumie wagę jakości materiałów używanych w budownictwie i projektowaniu, mających wpływ na kształtowanie środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem wymogów zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego; zna i rozumie uwarunkowania i skutki wpływu komponentów środowiska przyrodniczego na możliwości kształtowania przestrzeni oraz zagospodarowania przestrzennego”; K_U01 – „potrafi pozyskiwać informacje z literatury naukowej, baz danych i innych źródeł oraz integrować te informacje w celu rozwiązania konkretnego problemu w zakresie zagospodarowania przestrzeni; potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary fizyczne oraz symulacje komputerowe, wykorzystywać wyniki badań, prognozy, raporty oddziaływania na środowisko w planowaniu i projektowaniu przestrzennym oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki przy pomocy właściwych metod statystycznych i wyciągać wnioski”; K_U02 – „potrafi pozyskiwać i analizować dane, wykonać projekt z zakresu planowania przestrzennego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych oraz wykorzystać elementy teorii urbanistyki i planowania do urządzania i zagospodarowania terenów; potrafi wykonać graficzną i kartograficzną prezentację przestrzeni i dokonać analizy komputerowych obrazów przestrzennych; posiada umiejętność sporządzania i czytania rysunków technicznych i planów”. W procesie kształcenia uwzględniane są zagadnienia związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych i zurbanizowanych oraz wpływ elementów środowiska przyrodniczego na możliwości kształtowania przestrzeni. Ważna jest również tematyka obejmująca powiązanie zagospodarowania przestrzennego z ochroną gleb, cennych kompleksów przyrodniczych oraz krajobrazu, które stanowią przyrodnicze podstawy rozwoju społeczno-gospodarczego i są zgodne z założeniami zrównoważonego rozwoju; K_W07 – „zna i rozumie znaczenie przyrodniczych uwarunkowań gospodarowania przestrzenią, racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi i wynikającymi z tego konsekwencjami dla polityki przestrzennej. Zna i rozumie zagadnienia związane z rewitalizacją obszarów zurbanizowanych i nieurbanizowanych, rewitalizacją obszarów wiejskich i rewitalizacją przyrodniczą. Zna i rozumie zasady prowadzenia różnych form działalności rolniczej i pozarolniczej oraz ich wpływu na stan środowiska i kształtowania przestrzeni”; K_W08 – „zna i rozumie funkcjonalne i przestrzenne powiązania oraz wzajemne zależności w systemie człowiek-środowisko przyrodnicze w aspekcie zagospodarowania przestrzennego oraz rozumie koncepcję zrównoważonego rozwoju oraz formy ochrony przyrody i elementów kulturowych, wskazuje wynikające z nich konsekwencje dla planowania

przestrzennego”; K_U03 – „potrafi zidentyfikować i dokonać analizy zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym oraz wykorzystuje przyrodnicze uwarunkowania do prowadzenia różnych form działalności rolniczej i pozarolniczej pod kątem zaspokajania różnego rodzaju potrzeb”; K_U04 – „potrafi dokonać analizy przestrzennej obszarów wiejskich i miejskich do celów gospodarczych i społecznych oraz zdiagnozować stan i proponować kierunki ich rozwoju oraz ocenić wpływ środowiska przyrodniczego na kierunki zagospodarowania przestrzennego i jego różnych form oraz prawidłowo interpretować wyniki analiz, uwarunkowań przyrodniczych dla wybranych przykładów; potrafi opracować plany miejscowe zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi oraz dostosować wykonywany projekt do zmian spowodowanych przez powstające nowe inwestycje rolnicze i pozarolniczej”; K_U05 – „potrafi ocenić wpływ działań związanych z rewitalizacją terenów na zagospodarowanie przestrzenne oraz zmian zachodzących w rozwoju gmin, miast i regionów”). Kluczowe efekty uczenia się dla studiów pierwszego zawierają pełny zakres efektów umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich. Obejmują one wiedzę, która dotyczy zasad sporządzania i odczytu rysunku technicznego, rysunków planistycznych i geodezyjnych, map kartograficznych, planowania przestrzennego, projektowania układów przestrzennych, projektowania urbanistycznego oraz jakości materiałów używanych w budownictwie. Ponadto efekty inżynierskie związane są z umiejętnością wykorzystania programów komputerowych w projektowaniu, graficznej i kartograficznej prezentacji przestrzeni, a także z umiejętnością opracowania planów miejscowych zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Na studiach drugiego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna sformułowano 12 efektów w zakresie wiedzy, 10 efektów w zakresie umiejętności oraz 6 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Efekty uczenia się z zakresu wiedzy pogłębiają znajomość zagadnień inżynierijno-technicznych, teorię z nauk pokrewnych i urbanistyki, niezbędnych do charakterystyki zjawisk i procesów zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym. Kluczowe efekty odnoszą się do pogłębionej wiedzy i umiejętności z zakresu konstrukcji obiektów budowlanych, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz przede wszystkim kreowania funkcjonalności przestrzennej w zależności od potrzeb społecznych, kulturowych i przyrodniczych. Do kluczowych efektów zaliczyć należy: K_W01 – „zna i rozumie w pogłębionym zakresie zagadnienia inżynierijno-techniczne oraz teorie z nauk pokrewnych niezbędne do charakterystyki zjawisk i procesów w zagospodarowaniu przestrzennym”; K_W02 – „zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady wykorzystania narzędzi informatycznych w planowaniu i projektowaniu obiektów o zróżnicowanej funkcjonalności”; K_W04 – „zna i rozumie zasady konstrukcji obiektów budowlanych, planowania systemów odnawialnych energii oraz ich znaczenie w tworzeniu infrastruktury technicznej z i przyrodniczego”; K_W06 – „zna w pogłębionym stopniu systemy układów przestrzennych miast, identyfikuje ich wady i zalety”; K_U01 – „potrafi w pogłębionym stopniu pozyskiwać właściwe informacje, i przeprowadzać eksperymenty, symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki wykorzystując w tym celu metody i techniki badawcze oparte na nowoczesnych technologiach”; K_U04 – „potrafi samodzielnie formułować i realizować zadania inżynierijno-techniczne, wykonać projekt z zakresu planowania przestrzennego oraz przewidywać i wpływać na stan i jakość środowiska przyrodniczego”; K_U07 – „potrafi kreować funkcjonalność przestrzenną w zależności od potrzeb kulturowych i przyrodniczych”; K_U08 – „potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do określenia możliwości pozyskania energii z odnawialnych energii”.

Analiza merytoryczna efektów uczenia się pozwala na stwierdzenie, że zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia są one spójne z koncepcją i celami kształcenia na ocenianym kierunku a także zgodne z profilem ogólnoakademickim, a ich osiągnięcie umożliwia uzyskanie studiującym zakładanej sylwetki absolwenta. Pozwalają także na wprowadzenie jednoznacznego systemu

weryfikacji. Są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w przyporządkowanych dyscyplinach oraz zbieżne z zakresem działalności naukowej uczelni. Efekty uczenia się uwzględniają również komunikowanie się w języku obcym co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia oraz na poziomie co najmniej B2+ w przypadku studiów drugiego stopnia. Efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. W przypadku studiów pierwszego stopnia zakładają znajomość i rozumienie wiedzy w stopniu zaawansowanym, właściwym dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, natomiast w odniesieniu do studiów drugiego stopnia – w stopniu pogłębionym, właściwym dla 7 poziomu PRK. Efekty uczenia się kierunku uwzględniają osiągnięcie wszystkich efektów inżynierskich. Efekty uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia realizowanych na kierunku gospodarka przestrzenna w Uniwersytecie w Siedlcach dla poszczególnych zajęć zostały określone w taki sposób, aby były kwantyfikowalne i pozwalały na stworzenie systemu ich weryfikacji w formie wskazanej w modułach oraz możliwe do osiągnięcia w zdefiniowanym przez program studiów czasie. Do założonych efektów uczenia się dostosowane są cele oraz treści merytoryczne poszczególnych zajęć. Kierunkowe efekty uczenia się są realizowane w trakcie wielu zajęć, a także w czasie przygotowywania pracy dyplomowej. Należy także ocenić, że przedstawione efekty uczenia sformułowane dla poszczególnych zajęć są realne do osiągnięcia.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1² (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kierunek studiów gospodarka przestrzenna realizowany na Uniwersytecie w Siedlcach na Wydziale Nauk Rolniczych posiada interdyscyplinarny charakter. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz polityką jakości, mieszczą się w dyscyplinach do których kierunek został przyporządkowany, są także powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni. Wiodącą dyscypliną zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia stanowi rolnictwo i ogrodnictwo, co wynika z koncepcji i celów kształcenia, które są zorientowane są na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.

Na ocenianym kierunku zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia sformułowane efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, a także spójne z ogólnoakademickim profilem, a ich osiągnięcie umożliwia uzyskanie zakładanej przez uczelnię sylwetki absolwenta. Efekty uczenia się, są specyficzne dla kierunku i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek. Zgodne są również z zakresem działalności naukowej Uczelni. Ponadto efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji, uwzględniają kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym, kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej oraz umożliwiają uzyskanie wszystkich kompetencji inżynierskich, zawartych w

²W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

charakterystykach drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 i 7 PRK. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe, realizowane w ramach ocenianego kierunku gospodarka przestrzenna wynikają wprost z nakreślonych celów i koncepcji kształcenia oraz opisu efektów uczenia się. Uwzględniają aktualny stan wiedzy i metod badawczych w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek: wiodącej rolnictwo i ogrodnictwo oraz pozostałych, czyli architektura i urbanistyka oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Treści kształcenia, które zostały przyporządkowane poszczególnym modułom zajęć, odpowiadają dyscyplinom przypisanym do kierunku gospodarka przestrzenna. Studenci kierunku gospodarka przestrzenna studiów pierwszego stopnia zapoznają się z treściami kształcenia na zajęciach dydaktycznych oraz praktykach zawodowych. Treści programowe zostały dobrane właściwie i są realizowane w prawidłowej sekwencji.

W przypadku studiów pierwszego stopnia osiągnięcie kluczowych efektów uczenia się studenci kierunku uzyskują poprzez moduły zajęć, takie jak: *rysunek techniczny i planistyczny, kartografia, narzędzia projektowania, planowanie przestrzenne, zasady projektowania, projektowanie urbanistyczne, planowanie infrastruktury technicznej, budownictwo, geodezja w gospodarce przestrzennej, grafika inżynierska, geograficzne systemy informacji przestrzennej, kształtowanie terenów zieleni, inżynieria wodna i ściekowa, wspomaganie komputerowe w zarządzaniu przestrzenią, kompozycja przestrzenna w architekturze krajobrazu*. Efekty uczenia się związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych i zurbanizowanych, wpływem elementów środowiska przyrodniczego na możliwości kształtowania przestrzeni, zagospodarowaniem przestrzennym z ochroną gleb, cennymi kompleksami przyrodniczymi oraz krajobrazowymi osiągane są w trakcie realizacji takich modułów jak *fizjografia, ochrona środowiska, rolnictwo w gospodarce przestrzennej, klimatologia planistyczna, rewitalizacja obszarów zurbanizowanych, optymalizacja zasobów środowiska, gruntoznawstwo, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, gospodarowanie na obszarach chronionych, antropogeniczne przekształcenia krajobrazu, gospodarka odpadami, modelowanie i prognozowanie w gospodarce przestrzennej, gospodarowanie zasobami naturalnymi, ocena i monitoring oddziaływań na środowisko, zarządzanie ryzykiem środowiskowym i ekologicznym, parki i ogrody w zagospodarowaniu*

przestrzennym. Z kolei osiągnięcie efektów kluczowych dotyczących wiedzy i umiejętności z zakresu urbanistyki oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej możliwe jest przez realizowanie takich modułów jak: *geografia społeczno-ekonomiczna, historia architektury i urbanistyki, oraz strategia rozwoju gminy*. Wymienione treści dotyczą zrozumienia wyzwań, przed jakimi stoją miejskie i regionalne jednostki samorządu terytorialnego, w kontekście rozwoju lokalnego i regionalnego, umiejętności opracowania inwentaryzacji urbanistycznej, analizy struktury miasta, a także umiejętności analizowania zjawisk i procesów zachodzących w jednostkach samorządu terytorialnego, co pozwala na realizację efektów: K_W04 (zna koncepcje teoretyczne z zakresu gospodarki przestrzennej, historii urbanistyki, historii sztuki, historii kultury i cywilizacji, społeczno-kulturowych i przyrodniczych uwarunkowań gospodarki przestrzennej); K_W06 (zna i rozumie terytorialne, administracyjne, ekonomiczne i finansowe uwarunkowania gospodarki przestrzennej, rozumie skutki wpływu czynników społecznych i ekonomicznych na możliwości kształtowania przestrzeni oraz zagospodarowania przestrzennego oraz zna zagadnienia związane z nieruchomościami; zna i rozumie zasady funkcjonowania jednostek terytorialnych, relacji między instytucjami w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej; zna funkcje miast i regionów oraz mechanizmy ich wzrostu); K_U06 (potrafi analizować zmiany zachodzące w strukturze jednostek samorządu terytorialnego, zaprezentować regulacje prawne związane z ich działaniem i prognozować procesy zachodzące w rozwoju gmin, miast i regionów; posiada umiejętność rozumienia i analizowania podstawowych zjawisk i procesów zachodzących w gospodarce finansowej państwa i jednostek samorządu terytorialnego); K_U07 (potrafi opracować inwentaryzację urbanistyczną, przeprowadzić analizę struktury miasta i dokonać analizy dzieła architektonicznego. oraz potrafi zaplanować proces wyceny nieruchomości). Treści programowe kształcenia kierunkowego podstawowego *obejmują matematykę, ekonomię, geografię ekonomiczną, statystykę, prawnoznawstwo, fizykę, geodezję w gospodarce przestrzennej, przedsiębiorczość, historię architektury i urbanistyki oraz grafikę inżynierską*. Treści programowe dotyczące kształcenia ogólnego obejmują język obcy (do wyboru: język angielski, niemiecki, rosyjski), realizowany na poziomie B2, technologię informacyjną, przedmioty humanistyczne, wychowanie fizyczne, ochronę własności intelektualnej. Większość zajęć o charakterze ogólnym i podstawowym dla kierunku realizowana jest w dwóch pierwszych semestrach, co jest właściwym rozwiązaniem. W programie studiów pierwszego stopnia treści kształcenia kierunkowego są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i decydują w największym stopniu o kompetencjach zawodowych absolwenta, obejmujących wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Grupa treści kierunkowych obejmuje zajęcia dotyczące aspektów gospodarki przestrzennej, są to: *fizjografia, klimatologia planistyczna, ochrona środowiska, kartografia, podstawy gospodarki przestrzennej, optymalizacja zasobów środowiska, rolnictwo w gospodarce przestrzennej, rysunek techniczny i planistyczny, przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania przestrzenią, prawne uwarunkowania gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska, podstawy zarządzania, geograficzne systemy informacji przestrzennej, narzędzia projektowania, kształtowanie terenów zieleni, samorząd terytorialny, planowanie przestrzenne, zasady projektowania, gruntoznawstwo, zrównoważony rozwój, projektowanie urbanistyczne, planowanie infrastruktury technicznej, strategia rozwoju gminy, gospodarka nieruchomościami, ekonomika jednostek terytorialnych, rewitalizacja obszarów zurbanizowanych, podstawy pośrednictwa i rzeczoznawstwa majątkowego, budownictwo, inżynieria wodna i ściekowa, podstawy planów miejscowych, praktyka zawodowa oraz przygotowanie projektu inżynierskiego i przygotowanie do egzaminu dyplomowego*. Niemniej jednak zwraca uwagę w nazwach części zajęć słowo „podstawy”. Treści zajęć i ich nazwy, mające określenie “podstawy” należałoby zdefiniować na nowo, wykluczając “podstawy” i dostosowując treści do wymogów pierwszego

poziomu studiów. Wynika to z 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, dla którego układem odniesienia jest opis ogólnych charakterystyk zakresu i stopnia skomplikowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W uniwersalnej charakterystyce opisów efektów przewidziano sformułowania dotyczące zaawansowanego poziomu czy stopnia przekazywanych treści, co stoi w sprzeczności z “podstawami” ujętymi w nazwie modułów czy ich treściach, przekazywanych studentom. Większość treści programowych, zwłaszcza tych, o charakterze kształcenia kierunkowego służy nabywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich. Podkreślić należy rolę, jaką spełniają w procesie nabywania kompetencji inżynierskich praktyki zawodowe, seminarium dyplomowe oraz realizację pracy inżynierskiej.

Treści kształcenia realizowane na studiach drugiego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna odpowiadają realizowanym modułom zajęć. Mają charakter interdyscyplinarny, kompleksowy i specyficzny dla zajęć tworzących program studiów. Dobrane zostały zgodnie z podstawowym celem tego poziomu studiów, jakim jest pogłębianie wiedzy i umiejętności w zakresie gospodarki przestrzennej w stosunku do studiów pierwszego stopnia. Zgodnie z tym celem, treści programowe zapewniają osiągnięcie pogłębionej wiedzy z zakresu metod wykorzystywanych w gospodarce przestrzennej. Interdyscyplinarny charakter studiów pozwala na połączenie szerokiej wiedzy teoretycznej z nabytymi umiejętnościami. Realizowane treści kształcenia są w większości powiązane z zainteresowaniami naukowymi i działalnością naukową nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów, co daje gwarancje aktualności i sprzyja osiąganiu kompetencji badawczych. Podobnie jak na studiach pierwszego stopnia, na studiach drugiego stopnia kształcenie realizowane jest w ramach modułów kształcenia ogólnego i kierunkowego, a dodatkowo uzupełniają je zajęcia fakultatywne, które obejmują możliwość wyboru zajęć, również przedmiotów z dziedziny nauk humanistycznych. Dodatkowe moduły obejmują *seminarium dyplomowe*, przygotowanie do egzaminu dyplomowego i pracę dyplomową magisterską. W grupie treści ogólnych znajduje się język obcy specjalistyczny kształcący studentów na poziomie B2+ oraz przedmioty humanistyczne. W grupie treści kierunkowych znajdują się takie zajęcia jak *rekultywacja terenów zdegradowanych, rolnicza przestrzeń produkcyjna, zarządzanie przestrzenią, budownictwo energooszczędne i ekologiczne, ocena i wycena zasobów przyrodniczych, urbanistyka, techniki tworzenia modeli 3D i wizualizacja, metodologia badań, odnawialne źródła energii 1, odnawialne źródła energii 2, metody i techniki analizy danych, turystyczne jednostki przestrzenne, marketing miast i regionów - strategia marki, administracja rządowa i samorządowa oraz przygotowanie pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego (seminarium)*. Reasumując należy stwierdzić, że treści programowe mają nowoczesny charakter, zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się i są zgodne z dyscyplinami do których kierunek gospodarka przestrzenna został przyporządkowany. Biorąc pod uwagę międzynarodowy zasięg uczelni, który przejawia się między innymi wyjazdami zarówno nauczycieli akademickich jak i studentów, przekazywana wiedza studentom drugiego stopnia jest aktualna, znacznie poszerza kompetencje w stosunku do studiów pierwszego stopnia i pozwala na osiągnięcie oczekiwanych przez rynek pracy umiejętności i kompetencji społecznych w szeroko pojętej gospodarce przestrzennej. Ponadto gwarantuje wysokie kompetencje badawcze w zakresie zastosowań w gospodarce przestrzennej w dyscyplinach naukowych, do których odniesiono efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku. Treści te, podobnie jak na studiach pierwszego stopnia służą nabywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich.

Analizując treści programowe zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu kształcenia kierunku gospodarka przestrzenna, należy uznać, że są one zgodne z założonymi efektami uczenia się, z

aktualnym stanem wiedzy i metodyką badań w dyscyplinach, do których kierunek gospodarka przestrzenna został przyporządkowany.

Plany studiów ocenianego kierunku gospodarka przestrzenna zmieniono w 2021 r., a było to podyktowane przede wszystkim zaleceniami dotyczącymi kryterium 2, wskazanymi w raporcie z wizytacji Polskiej Komisji Akredytacyjnej w sprawie oceny programowej na kierunku studiów gospodarka przestrzenna, która poprzedziła bieżącą ocenę. Wprowadzone zmiany dotyczyły zmniejszenia liczby zajęć z obszaru nauk rolniczych na rzecz zajęć z obszaru nauk inżynieryjno-technicznych oraz większego wyeksponowanie zagadnień ściśle związanych z ocenianym kierunkiem. Wskazane przez zespół oceniający w poprzedniej ocenie programowej zajęcia jako zbędne lub o mniejszym znaczeniu, zostały usunięte z programu lub zostały znacznie zmniejszone. Wprowadzone zmiany, sugerowane przez zespół oceniający, wydatnie poprawiły jakość kształcenia, uporządkowały plan studiów przez co stał się przejrzysty, kompleksowo traktujący kluczowe zagadnienia związane z ocenianym kierunkiem.

Należy zaznaczyć, że pod względem formalnym i merytorycznym plany studiów, realizowane na profilu ogólnoakademickim w Uniwersytecie w Siedlcach na Wydziale Nauk Rolniczych w formie stacjonarnej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia, spełniają wymagania ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) oraz wydanych na jej podstawie rozporządzeń ministerialnych. W planach tych określono profil, poziom, formę studiów oraz liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ich ukończenia i uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Określono również tytuł zawodowy nadawany absolwentom – inżynier po ukończeniu studiów pierwszego stopnia oraz magister inżynier po ukończeniu studiów drugiego stopnia.

Jak wynika z analizy planów, studia pierwszego stopnia realizowane są tylko w formie stacjonarnej i trwają 7 semestrów, a ich ukończenie wymaga uzyskania 210 punktów ECTS (30 ECST w każdym semestrze) oraz złożenia pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Program studiów pierwszego stopnia obejmuje 2625 godzin dydaktycznych z czego 925 godzin stanowią wykłady (35%), ćwiczenia audytoryjne 610 godzin (23%), ćwiczenia laboratoryjne 890 godzin (blisko 34%) i seminarium 200 godzin (ponad 7,6%). W planie studiów uwzględniono moduły przedmiotowe kształcenia ogólnego, obejmują one 285 godzin i 19 punktów ECTS. Większość tych zajęć zaplanowano w semestrach 1-3 a ich udział stanowi niespełna 11% wszystkich realizowanych zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna. Moduły kształcenia kierunkowego podstawowego obejmują 430 godzin o łącznej liczbie 33 punktów ECTS i realizowane są przede wszystkim w pierwszym semestrze, niewielka ich liczba również kontynuowana jest w semestrze 2 i 3. Stanowią one nieco ponad 16% wszystkich zajęć. Grupa zajęć kierunkowych w łącznym wymiarze 1575 godzin obejmuje 131 punktów ECTS i stanowi 60% zajęć realizowanych na pierwszym stopniu ocenianego kierunku. W planie studiów pierwszego stopnia realizację zajęć do wyboru zaplanowano w semestrach od drugiego do siódmego a zajęciom tym przypisano 68 punktów ECTS. W szóstym oraz siódmym semestrze studiów pierwszego stopnia, aby zapewnić studentom czas na przygotowanie pracy inżynierskiej oraz przystąpienie do egzaminu inżynierskiego, zmniejszono nieznacznie liczbę godzin zajęć. Ponadto w szóstym semestrze przewidziano praktykę zawodową realizowaną w wymiarze 4 tygodni. Duży udział aktywnych form zajęć sprzyja nabywaniu umiejętności praktycznych. Ponadto studenci zdobywają kluczową wiedzę kierunkową biorąc udział w zajęciach dotyczących zasad sporządzania i odczytu rysunku technicznego, rysunków planistycznych i geodezyjnych, map kartograficznych, planowania przestrzennego, projektowania układów przestrzennych, projektowania urbanistycznego oraz jakości materiałów używanych w budownictwie. Z kolei kluczowe umiejętności wiążą się z zajęciami dotyczącymi

wykorzystania programów komputerowych w projektowaniu, graficznej i kartograficznej prezentacji przestrzeni. Umiejętnością kluczową jest także znajomość zasad związanych z opracowaniem planów miejscowych, zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Na podstawie szczegółowej analizy planów studiów pierwszego stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna, można stwierdzić, że czas trwania studiów, sekwencja zajęć, struktura oraz ich wymiar czasowy, oszacowane są właściwie. Na ogół poprawnie zaplanowano również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć. Dzięki temu możliwe jest osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, warunkujących ukończenie studiów zgodnie z koncepcją kształcenia i założonymi celami. Wątpliwości budzi przypisanie na pierwszym stopniu studiów, 120 punktów ECTS zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, tzw. zajęciom kontaktowym oraz 142 punktów ECTS przyporządkowanym zajęciom związanym z prowadzoną działalnością naukową. W szacunkowej ocenie zespołu oceniającego PKA, rzeczywiste wartości nieznacznie przekraczają wymagane ponad 50%, czyli powyżej 105 ECTS. Podane w raporcie wyższe wartości punktów ECTS nie odzwierciedlają rzeczywistego stanu rzeczy i dlatego zespół rekomenduje weryfikację i właściwe przypisanie punktów ECTS, zgodnie z poniesionymi nakładami pracy. Ponadto uwagę zwraca, w przypadku niektórych zajęć, wysoka liczba godzin konsultacji, np. *gruntoznawstwo* - 13 godzin, *ochrona własności intelektualnej*, *technologia informacyjna*, *fizyka* - po 10 godzin czy *przygotowanie projektu inżynierskiego i przygotowanie do egzaminu dyplomowego* aż 40 godzin. Uczelnia tym sposobem podjęła próbę zbilansowania godzin i punktów ECTS, niepotrzebnie zwiększając liczbę godzin potraktowanych jako realizowane w kontakcie studenta z nauczycielem. Takie postępowanie jest niewłaściwe i zespół oceniający, również w tym przypadku rekomenduje zmniejszenie liczby godzin konsultacji do wartości rzeczywistych, możliwych do zrealizowania i niebudzących wątpliwości. Natomiast w przypadku *przygotowania projektu inżynierskiego i przygotowania do egzaminu dyplomowego*, gdzie liczba godzin konsultacji rzeczywiście może być duża, należy wprowadzić odpowiednie zapisy w sylabusach, podając jakie umiejętności są przez studenta uzyskiwane w trakcie konsultacji, jakie w wyniku ich wykonywania uzyskuje efekty uczenia oraz w jaki sposób są one weryfikowane.

W programie studiów uwzględniono zajęcia fakultatywne, realizowane również w języku obcym. Jednak podana liczba 68 punktów ECTS przypisana zajęciom do wyboru, jest niewłaściwa, w rzeczywistości wynosi 33 ECTS. Po analizie tych zajęć zespół oceniający doszedł do wniosku, że studenci na poziomie studiów pierwszego stopnia mają iluzoryczny wybór, gdyż rzeczywista liczba zajęć fakultatywnych to 11 zajęć (wybieranych spośród 22) o łącznej liczbie 405 godzin i 33 punktów ECTS, a nie jak podano w raporcie samooceny 925 godzin i 68/72 ECTS (liczby pkt ECTS podane w raporcie samooceny są nieprawidłowe). Proponowany studentom wybór stanowi niespełna 16% zamiast wymagany prawem 30%. Uczelnia, oprócz tych nie budzących zastrzeżeń, jako zajęcia fakultatywne, zaproponowała kilka modułów zajęć wybieralnych, w których wybór polega na wyborze pomiędzy językiem wykładowym zajęć, a nie treściami merytorycznymi (np. *historia architektury i urbanistyki*). Od lat studenci nie wybierają żadnych zajęć w języku angielskim i w związku z tym Uczelnia powinna w tym względzie podjąć odpowiednie działania, które sprawią, że studenci będą dokonywać wyborów z szerszej oferty fakultatywnych treści programowych. O iluzoryczności wyborów zajęć fakultatywnych prowadzonych w języku polskim i angielskim świadczy także fakt, że w uchwale Senatu 89/2021 z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie ustalenia zmian w efektach uczenia się i programie studiów dla kierunku gospodarka przestrzenna wymieniono w spisie moduły zajęć fakultatywnych kierunkowych w liczbie 9, realizowanych w wymiarze 335 godzin i wyceniając ich realizację na 27 ECTS, a dodatkowo w sylabusie *water and sewage engineering* podano, że językiem wykładowym jest język polski. Zespół

oceniający zaleca, aby zaproponować studentom w programie studiów rzeczywistą możliwość wyboru zajęć różniących się treściami merytorycznymi, a nie językiem wykładowym. Rozwiązanie takie nie budzi wątpliwości i daje realną możliwość studentom poznania tych treści, które rzeczywiście leżą w obszarze ich zainteresowania i nauka których pozwoli lepiej przygotować ich do zawodu. Zgodny z wymogami jest udział w planie studiów ocenianego kierunku, zajęć z zakresu obszaru nauk humanistycznych, które zostały wycenione na 6 punktów ECTS. Są to dwa moduły, każdy realizowany w wymiarze 30 godzin w formie wykładów. Studenci mają możliwość wyboru jednego z 11 zajęć w drugim oraz w czwartym semestrze a wybór dotyczy takich zajęć jak: *Polonia i Polacy za granicą XVIII-XXI w., polskie dziedzictwo narodowe, rytuały i przemoc w Afryce przedkolonialnej, islam, chrześcijaństwo i wojna święta w średniowieczu, e-kultura w XXI wieku, fantastyka w literaturze i (pop)kulturze. Od nauki do absurdu, kultura żywego słowa, świat symboli wizualnych, muzyka dawna – muzyka nowo odkryta, koncepcje sztuki europejskiej, wiedza o sztuce*. Program studiów uwzględnia także dodatkowe moduły, które obejmują praktykę oraz związane są bezpośrednio z procesem dyplomowania. Treści programowe kształcenia ogólnego obejmują między innymi język obcy na poziomie B2, który jest realizowany w wymiarze po 60 godzin w semestrze pierwszym i drugim. Natomiast wątpliwości budzą w programie studiów pierwszego stopnia zajęcia, w przypadku których, nakład pracy studenta został wyceniony na „0 punktów ECTS”. Takimi zajęciami jest *przygotowanie do projektu inżynierskiego i przygotowanie do egzaminu dyplomowego (seminarium)*. Z powyższego wynika brak jakiegokolwiek nakładu pracy studenta wyrażonego w przypisanych punktach ECTS. Zgodnie z założeniami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS), student, który uzyskuje „0 punktów ECTS” w trakcie przygotowania projektu inżynierskiego i przygotowania do egzaminu dyplomowego, nie wykonuje pracy. Zatem taki przydział punktów ECTS, w którym łączna ich liczba przypisana jest tylko zajęciom seminaryjnym w ostatnim, kończącym cykl kształcenia semestrze, jest niewłaściwa. Zespół oceniający zaleca, aby zajęciom seminaryjnym i innym modułom przydzielić liczbę punktów, stosownie do poniesionych nakładów pracy studenta w każdym semestrze, w którym są realizowane.

Plany studiów drugiego stopnia realizowane są również tylko w formie stacjonarnej w wymiarze trzech semestrów, a do osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się i uzyskania tytułu zawodowego magistra inżyniera wymagane jest uzyskanie 90 punktów ECTS (w każdym semestrze po 30 ECTS). Program studiów obejmuje łącznie 815 godzin dydaktycznych, z czego 345 godzin stanowią wykłady (42,3%), 405 godzin to ćwiczenia audytoryjne (49,7%), ćwiczenia laboratoryjne realizowane są w wymiarze 75 godzin (9,2%) a seminaria 90 godzin (11,0%). Zatem dominującą formą zajęć są ćwiczenia a wśród nich ćwiczenia audytoryjne. Liczba godzin zajęć realizowanych zgodnie z programem, w pierwszym semestrze wynosi 405, w drugim 340, a w trzecim 170 godzin. W ostatnim semestrze studiów drugiego stopnia liczba godzin zajęć została znacząco zmniejszona, aby studenci mieli czas na opracowanie pracy magisterskiej oraz przygotowanie się i przystąpienie do egzaminu dyplomowego. Czas trwania studiów oraz nakłady pracy, wyrażone łączną liczbą punktów ECTS oraz w poszczególnych semestrach, są właściwie zaprojektowane. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zajęciom dydaktycznym realizowanym z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów przyporządkowano 49 punktów ECTS. Z modułów zajęć związanych z działalnością naukową w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek gospodarka przestrzenna, student uzyskuje 48 punktów ECTS. Zatem w pełni prawidłowy jest wymiar godzinowy i nakład pracy realizowany podczas zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz udział zajęć bezpośrednio związanych z działalnością naukową w

dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek. Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom fakultatywnym wynosi 29. Studenci mają możliwość wyboru języka obcego specjalistycznego obejmującego 30 godzin, który jest realizowany w semestrze drugim, przy założeniu znajomości języka obcego na poziomie B2+. Z zajęć ze znajomości języka obcego student uzyskuje 2 punkty ECTS. Natomiast z dziedziny nauk humanistycznych 6 punktów ECTS. Dzięki takiej, właściwej, strukturze podziału godzin i liczby punktów ECTS możliwe jest osiągnięcie kompetencji badawczych, umiejętności praktycznych i językowych. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych modułów zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Właściwy jest dobór form zajęć. Zdaniem zespołu oceniającego pewne wątpliwości budzi jedynie proporcja liczby godzin zajęć pomiędzy pierwszym i drugim semestrem, która jest zbyt duża. Dlatego w tym przypadku, zespół oceniający proponuje rozważenie skorygowania liczby godzin zajęć, w taki sposób, aby ich liczba była bardziej równomiernie rozłożona pomiędzy semestrami. Nie budzi natomiast wątpliwości liczba godzin zajęć w semestrze trzecim, w którym studenci są obciążeni obowiązkami związanymi z realizacją pracy dyplomowej. Plany studiów drugiego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna umożliwiają studentom swobodny wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% łącznej liczby punktów niezbędnej do ukończenia studiów. Tym samym studenci mają możliwość samodzielnego i elastycznego kształtowania indywidualnej ścieżki kształcenia.

Reasumując, należy stwierdzić, że plany studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowane są tylko w formie stacjonarnej na kierunku gospodarka przestrzenna na Uniwersytecie w Siedlcach, pomimo wykazanych uchybień zapewnią osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się i są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz zakładaną sylwetką absolwenta.

Metody kształcenia stosowane na studiach pierwszego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna są różnorodne, specyficzne dla ocenianego kierunku oraz dyscyplin naukowych, do których kierunek został przyporządkowany. Ponadto są one zorientowane na studentów, uwzględniają aktualne osiągnięcia i wymagania dydaktyki akademickiej, są nowoczesne i zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Potwierdzeniem możliwości stosowania nowoczesnych metod kształcenia jest uzyskany przez pracowników Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa certyfikat w zakresie wdrażania nowoczesnych i zindywidualizowanych metod kształcenia. Ponadto liczna grupa nauczycieli akademickich uczestniczyła w szkoleniu dotyczącym nauki języka migowego. W procesie kształcenia stosowane są także właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne, sprzyjające osiąganiu przez studiujących efektów uczenia się a ich zestaw jest właściwy dla poszczególnych form zajęć dydaktycznych oraz rodzaju efektów uczenia się określonych dla wiedzy, umiejętności i kompetencji. W realizacji wykładów wykorzystywane są metody wykładu audytoryjnego, informacyjnego i problemowego. Do każdej z tych metod stosowane jest wspomaganie prezentacjami multimedialnymi i metodami wizualnymi. Taka metoda kształcenia pozwala na kompleksowe omówienie tematyki z uwzględnieniem najnowszej wiedzy pochodzącej również z własnej pracy badawczej, co zostało potwierdzone w indywidualnych rozmowach z nauczycielami akademickimi. Natomiast realizowane przez studentów ćwiczenia oparte są w głównej mierze na pracy własnej i rozwiązywaniu konkretnych zadań, z którymi przyszli absolwenci mogą spotkać się w pracy zawodowej. Ponadto służą uzyskaniu przez studentów wiedzy i umiejętności praktycznych. W trakcie wykonywania ćwiczeń studenci mają dostęp do specjalistycznego oprogramowania, urządzeń, aparatury badawczej oraz komputerów. Dzięki temu mają możliwość nabycia umiejętności praktycznych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej. Podczas ćwiczeń audytoryjnych stosowane są prezentacje multimedialne, metody projektowe, scenariusze, zadania do samodzielnego rozwiązania. W trakcie opracowywania

prac dyplomowych inżynierskich studenci przygotowują pod nadzorem promotora projekt inżynierski, wykazując się w trakcie jego realizacji aktywnością, kreatywnością i pracowitością ucząc się również organizacji pracy, pracy w zespole i właściwego komunikowania. W programie studiów nie zaplanowano zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, choć wszyscy nauczyciele akademicki są odpowiednio przygotowani do prowadzenia tych zajęć. Wykorzystywane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, poprzez aktywizujące formy pracy, które umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Dzięki dostępowi do specjalistycznych urządzeń, aparatury badawczej, komputerów oraz oprogramowania studenci nabywają umiejętności praktyczne niezbędne w przyszłej pracy zawodowej. W procesie kształcenia studentów bardzo duże znaczenie mają praktyki zawodowe jako metoda kształcenia ukierunkowana na doskonalenie kompetencji, które umożliwiają powiązanie zagadnień teoretycznych z problemami życia zawodowego. Wymagania kierunku gospodarka przestrzenna determinują specyfikę praktyk i znajdują swoje odzwierciedlenie w specyfice jednostek przyjmujących studentów na praktyki. Metody kształcenia są ukierunkowane na realizację celów pracodawcy z wykorzystaniem wiedzy teoretycznej studentów. Praktyka studencka związana jest ze sporządzeniem dokumentów i opracowań planistycznych. Zatem są to metody aktywizujące studenta do samodzielnej pracy praktycznej i rozwiązywania postawionych przed studentami problemów. Dobór metod kształcenia jest właściwy, ponieważ stymuluje studentów do samodzielnej pracy. W osiągnięciu założonych efektów uczenia się, pomaga niewielka liczba studentów w grupie i choć nie stanowi sformalizowanej metody, to zarówno studenci jak i nauczyciele akademicki wskazują na łatwiejsze osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów uczenia się.

Stosowane metody kształcenia na studiach drugiego stopnia są zbliżone do tych stosowanych na studiach pierwszego stopnia. Jednak studentom studiów drugiego stopnia gwarantują udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednio wykonywanie prac badawczych. Na wykładach stosowane są najczęściej klasyczne metody podające, które wspomagane są prezentacjami multimedialnymi. Na ocenianym kierunku studiów drugiego stopnia znaczący udział w kształceniu studentów mają ćwiczenia audytoryjne, które uzupełniają treści wykładowe, dając studentom możliwości samodzielnej pracy. Ćwiczenia laboratoryjne oparte są w dużej mierze na pracy własnej studentów. Rozwiązują oni konkretne zadania, z którymi mogą zetknąć się w przyszłej pracy. Stosowane metody kształcenia w trakcie przygotowywania przez studentów prac dyplomowych magisterskich dostosowane są do indywidualnych preferencji oraz możliwości studentów. Studenci w uzgodnieniu z promotorem ustalają najbardziej pożądany charakter procesu badawczego i dobierają odpowiednie metody, techniki i narzędzia badawcze. Realizując *seminarium magisterskie* wraz z *przygotowaniem pracy dyplomowej i przygotowaniem do egzaminu dyplomowego* studenci osiągają efekty związane z prowadzeniem działalności naukowej. Stosowane metody kształcenia opierają się na wielostronnym nauczaniu, które polega między innymi na przekazywaniu wiedzy oraz stwarzaniu warunków studentom do samodzielnego dochodzenia do wiedzy. Dzięki temu studenci nabywają umiejętności praktyczne oraz te, które niezbędne są w prowadzeniu badań naukowych.

Różnorodność form zajęć i metod kształcenia sprawia, że zapewnione jest przygotowanie studentów do działalności zawodowej w sektorze szeroko rozumianej gospodarki przestrzennej, umożliwiające wykonywanie czynności praktycznych, a także stosowanie właściwych metod i narzędzi, odpowiednich dla tego sektora. W procesie kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna studenci mają możliwość uczestniczenia w warsztatach, seminariach, konferencjach organizowanych przez inne jednostki naukowo-badawcze, co pokazuje szerokie możliwości proponowanych studentom metod

kształcenia. Jednocześnie w ramach zajęć studenci rozwijają techniki komunikacji, mając możliwość wygłoszenia referatu lub prezentacji multimedialnej. Stosowane metody kształcenia uwzględniają zatem aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Biorąc pod uwagę wszystkie aspekty i efekty prowadzenia działalności naukowej na Uniwersytecie w Siedlcach, można stwierdzić, że stosowane metody kształcenia umożliwiają studentom kierunku gospodarka przestrzenna właściwe przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano oceniany kierunek, a także udział w tej działalności oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Stosowane metody kształcenia na lektoratach sprzyjają uzyskiwaniu przez studentów kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia oraz B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia. Na lektoratach z języka obcego doskonalone są umiejętności w zakresie mówienia, słuchania, rozumienia, pisanie i czytania, zwłaszcza w zakresie gospodarki przestrzennej, pozwalające na korzystanie z fachowej literatury naukowej, opracowań technicznych i zasobów internetowych. Metody kształcenia stosowane na zajęciach realizowanych w formie ćwiczeń i seminariów, a także prowadzone w ramach programu ocenianego kierunku studiów konsultacje pracowników, pozwalają na indywidualne podejście do potrzeb studentów. Uniwersytet w Siedlcach przygotowany jest również do wykorzystania metod kształcenia osób z niepełnosprawnościami lub szczególnie uzdolnionych oraz w innych przypadkach określonych w Regulaminie studiów. Studenci za zgodą Dziekana mogą skorzystać z indywidualnej organizacji studiów oraz mogą uzyskać zgodę na wyjazd w celach naukowych poza uczelnię. Indywidualna organizacja studiów umożliwia korzystanie z konsultacji z nauczycielami akademickimi zgodnie z ustalonym harmonogramem. Studenci z orzeczeniem o niepełnosprawności mogą korzystać z pomocy asystenta lub tłumacza języka migowego.

Proces kształcenia realizowany na studiach pierwszego stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna uzupełniony jest o praktyki zawodowe, które stanowią integralną część procesu dydaktycznego i podlegają obowiązkowi zaliczenia, równorzędnie z innymi zajęciami objętymi programem studiów. Praktyki realizowane są w wymiarze 4 tygodni (160 godzin) w trakcie 6 semestru. Celem praktyki jest ugruntowanie i pogłębianie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych przez studentów w trakcie studiów oraz przygotowanie ich do efektywnego wejścia na rynek pracy poprzez wykonywanie czynności zawodowych. Praktyki dają możliwość weryfikacji zdobytej wiedzy z zakresem działania i funkcjonowaniem firm, przedsiębiorstw i instytucji działających w zakresie gospodarki przestrzennej. Są to również nowe doświadczenia związane z obowiązkami przyszłych projektantów oraz zagadnieniami współpracy z różnymi instytucjami i społecznością lokalną. Praktyki umożliwiają zapoznanie się z przyszłym, potencjalnym pracodawcą, jego oczekiwaniami i wymaganiami.

W przypadku praktyk efekty uczenia się w kategorii wiedzy obejmują m.in. znajomość zagadnień prawnych i ekonomicznych, znajomość funkcjonowania infrastruktury technicznej związanej z gospodarką przestrzenną i ochroną środowiska, zasady sporządzania dokumentacji, złożoność procesu projektowego. Zakres ten obejmuje także znajomość specyfiki rynku, kompetencje instytucji, firm i jednostek samorządowych realizujących koncepcję zrównoważonego rozwoju i zadania związane z gospodarką przestrzenną. Efekty uczenia się w kategorii umiejętności związane są m.in. ze zdobywaniem i gromadzeniem wiedzy z różnych źródeł, analizowaniem informacji mając na uwadze stałe poszerzanie i aktualizowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w procesie samokształcenia. Efekty obejmują także umiejętność wykorzystania podstawowej wiedzy inżynierskiej i ekonomicznej, wiedzy teoretycznej i pozyskanych danych celem realizacji określonych zadań praktycznych z zakresu

gospodarki przestrzennej i technologii informatycznej do projektowania oraz planowania przestrzennego. Efekty w kategorii kompetencji społecznych skoncentrowane są na odpowiedzialności za organizację i podział obowiązków w zespole realizującym zadanie oraz świadomość znaczenia pracy w zespole. Stwierdzono, że efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć.

Treści programowe praktyk obejmują zagadnienia związane z poznaniem praktycznych podstaw analizowania problemów z zakresu gospodarki przestrzennej na poziomie organów administracji terenowej oraz biur projektowych. Umożliwiają nabycie umiejętności identyfikacji zagrożeń biologicznych i chemicznych oraz źródła ich pochodzenia środowiskowego, wynikających z prowadzonej działalności bytowej człowieka oraz poznanie praktycznych aspektów realizacji zadań inżynierskich z zakresu gospodarki przestrzennej w środowisku.

W programie studiów przewidziano praktyki zawodowe na poziomie studiów I stopnia, obejmujące czterotygodniową praktykę w trakcie szóstego semestru z przyporządkowaniem im 6 pkt ECTS. Miejsca odbywania praktyk to głównie urzędy miast i gmin, jednostki projektowe i badawcze związane z planowaniem przestrzennym i ochroną środowiska, zlokalizowane najczęściej w woj. mazowieckim i sąsiednich województwach. Miejsca odbywania praktyk posiadają właściwą infrastrukturę i wyposażenie, które są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Mimo losowo wykonywanych hospitacji praktyk brak jest formalnych notatek z wykonanych czynności. Treści programowe określone dla praktyk, a także umiejscowienie praktyk w programie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Sformalizowany na poziomie Uczelni ogólny Regulamin Praktyk wprowadzony zarządzeniem Rektora w sprawie organizacji praktyk zawodowych studentów określa zasady ich organizacji, warunki zaliczenia oraz obowiązki opiekunów i studentów, wynikające z procesu ich realizacji, określonych dla praktyk, a także wzór dokumentów praktyk. We wzorze dokumentu z odbytych praktyk brak jest formalnego powtórzenia efektów praktyk zamieszczonych w sylabusie i odniesienia się do każdego z nich. Uczelniany opiekun praktyk jest pracownikiem merytorycznym kierunku, zakładowi opiekunowie praktyk są przedstawicielami urzędów gmin i miast związanymi z planowaniem przestrzennym i ochroną środowiska.

Urzędy gmin i biura projektowe dysponują odpowiednim sprzętem do wykonywania zadań powierzonych studentom.

Organizacja praktyk i nadzór nad realizacją praktyk odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady obejmujące wskazanie osób, które odpowiadają za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku oraz określenie ich zadań i zakresu odpowiedzialności. Opiekun praktyk jest dostępny dla studentów, służy też swoją radą i wsparciem dla studenta w całym procesie realizacji praktyki zawodowej.

Praktyki zawodowe odbywają się w oparciu o porozumienia o współpracy zawarte między Uczelnią a zakładami pracy. Studenci dokonują samodzielnego wyboru instytucji. Student zobowiązany jest do uzyskania akceptacji miejsca praktyk przez uczelnianego opiekuna praktyk, w oparciu o określone kryteria. Praktyki zawodowe pod względem sposobu organizacji, efektów uczenia się, treści programowych i metod weryfikacji nie budzą wątpliwości i zapewniają osiąganie efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się na kierunku gospodarka przestrzenna, na studiach pierwszego i drugiego stopnia, realizowanym na Uniwersytecie w Siedlcach jest właściwa. Prawidłowo rozplanowanie zajęć zapewniają efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie na

zajęciach, samodzielne uczenie się oraz ocenę efektów uczenia się w celu ich weryfikacji wraz z dostarczeniem studentom informacji zwrotnych o uzyskanych efektach. Zasady organizacji procesu kształcenia reguluje coroczne zarządzenie rektora dotyczące organizacji roku akademickiego. Ustala ono ramowy czas trwania poszczególnych semestrów i terminy sesji egzaminacyjnych, a także terminy przerw międzysemestralnych i wakacji. Szczegółowe informacje dotyczące procesu kształcenia na studiach kierunku gospodarka przestrzenna określają udostępnione plany studiów. Zawierają one semestralny wykaz modułów, z zaznaczeniem zajęć podlegających wyborowi (choć w części pozornemu w wypadku zajęć do wyboru realizowanych na studiach pierwszego stopnia) przez studentów, formę realizacji zajęć, liczbę godzin i punktów ECTS przypisanych do poszczególnych modułów oraz formę zaliczenia końcowego. Organizacja procesu nauczania i uczenia się na kierunku gospodarka przestrzenna gwarantuje realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się, które zostały zawarte w programach studiów. Tygodniowy harmonogram realizacji zajęć dydaktycznych przygotowany jest względnie poprawnie. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia odbywają się od poniedziałku do czwartku, natomiast na studiach drugiego stopnia większość zajęć jest realizowana przez pierwsze trzy dni tygodnia, co umożliwia studentom kierunku gospodarka przestrzenna realizację pracy dyplomowej magisterskiej w czasie mniej obciążonym zajęciami dydaktycznymi. W przypadku niektórych lat uwagę zwraca brak przerwy pomiędzy zajęciami. Właściwym byłoby ze względów BHP uwzględnienie czasu pomiędzy zajęciami na odpoczynek, zarówno dla studentów jak i nauczyciela prowadzącego.

Niewielka liczba studentów na zajęciach umożliwia nie tylko zachowanie zasad BHP, ale również lepszą dostępność do aparatury oraz efektywną pracę wszystkich studentów. Reasumując można stwierdzić, że zrównoważona liczba zajęć i prawidłowy ich wymiar godzinowy w poszczególnych semestrach, zwłaszcza na pierwszym stopniu, jak i szczegółowy rozkład zajęć nie budzą zasadniczych wątpliwości. Organizacja zajęć na ocenianym kierunku jest na ogół właściwa, uwzględnia czas na pracę własną studentów, a także umożliwia ocenę efektów uczenia się, ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o osiągniętych efektach uczenia się. Również z rozmów ze studentami wynika, że do organizacji procesu nauczania nie mają zastrzeżeń.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe realizowane na studiach pierwszego stopnia i drugiego stopnia ocenianego kierunku gospodarka przestrzenna mają charakter kompleksowy, są specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, w tym efektów inżynierskich. Studentom przekazywana jest aktualna wiedza w zaawansowanym zakresie na studiach pierwszego stopnia oraz w stopniu pogłębionym na studiach drugiego stopnia, która pozwala na osiągnięcie kompetencji badawczych adekwatnych do poziomu studiów. Ponadto studenci nabywają umiejętności i kompetencje społeczne, które są niezbędne do funkcjonowania na zawodowym rynku pracy w szeroko rozumianej gospodarce przestrzennej. Czas trwania studiów oraz łączna liczba

punktów ECTS związane z efektywną realizacją programu studiów zostały właściwie określone i zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Weryfikacji wymagają jednak przyjęte nakłady pracy z przypisanymi im punktami ECTS w ramach wybranych zajęć dydaktycznych (np. *ochrona własności intelektualnej, seminarium*), a dodatkowo na pierwszym stopniu studiów punkty ECTS związane z zajęciami z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, jak również przyporządkowane zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów. Następstwo zajęć uwzględniające kolejność realizowanych treści jest prawidłowe. Na studiach drugiego stopnia istnieje dobrze rozwiązana ścieżka możliwości wyboru zajęć umożliwiających studentom na elastyczne kształtowanie kształcenia. Natomiast lista zajęć fakultatywnych na studiach pierwszego stopnia wymaga weryfikacji, tak aby był spełniony warunek 30% ogólnej liczby ECTS zajęć wybieralnych i zaoferowania studentom możliwości rzeczywistego wyboru zajęć. Zajęcia związane z kształceniem w zakresie znajomości języka obcego pozwalają na osiągnięcie poziomu B2 na studiach pierwszego stopnia i poszerzeniu umiejętności językowych na studiach drugiego stopnia i osiągnięcia poziomu B2+. Stosowane metody w procesie kształcenia na Uniwersytecie w Siedlcach są różnorodne i specyficzne dla ocenianego kierunku oraz dyscyplin naukowych do których kierunek gospodarka przestrzenna został przypisany. Metody kształcenia są zorientowane na studentów, uwzględniają aktualne osiągnięcia i wymagania dydaktyczne.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk na studiach stacjonarnych na pierwszym stopniu studiów są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się, a treści programowe określone dla praktyk i ich umiejscowienie w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Praktyki zawodowe są zorganizowane i realizowane prawidłowo, także nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni jest prawidłowy.

Organizacja procesu dydaktycznego, w tym rozplanowanie zajęć na kierunku studiów gospodarka przestrzenna prowadzonym na poziomie pierwszego i drugiego stopnia w formie stacjonarnej jest prawidłowa (poza brakiem przerw pomiędzy niektórymi zajęciami na studiach pierwszego stopnia) uwzględnia czas na pracę własną studentów, a także umożliwia ocenę i dostarczenie studentom informacji o uzyskanych efektach uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. zmianę nazw modułów zajęć w taki sposób, aby nie znalazło się określenie wskazujące na podstawowy ich charakter oraz przekazywanie podstawowych treści oraz korektę sformułowań zawartych w sylabusach zajęć kierunkowych, a odnoszących się do podstawowego wymiaru przekazywanych treści;
2. weryfikację oraz zgodne z rzeczywistością i poniesionymi nakładami pracy przypisanie na pierwszym stopniu studiów, liczby punktów ECTS zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów tzw. zajęciom kontaktowym oraz właściwej liczby punktów ECTS przyporządkowanym zajęciom związanym z prowadzoną na uczelni działalnością naukową;

3. zmniejszenie liczby godzin konsultacji do wartości możliwych do zrealizowania i niebudzących wątpliwości;
4. uzupełnienie dokumentacji praktyk o wpisanie efektów praktyk określonych w sylabusie/wiedzy, umiejętności i kompetencji/, które powinien potwierdzić uczelniany opiekun praktyk oraz sformalizowanie procesu hospitacji praktyk.

Zalecenia

Zaleca się:

1. weryfikację nakładów pracy zajęć określonych w programie studiów, a przede wszystkim przypisanie odpowiedniej liczby punktów ECTS zgodnej z poniesionymi nakładami pracy, w każdym semestrze, w którym są realizowane zajęcia/moduły zajęć, wycenione w realizowanym programie na "0 punktów ECTS";
2. dokonanie zmian w programie studiów pierwszego stopnia w taki sposób, aby spełnić wymóg rzeczywistego wyboru przez studentów 30% liczby wszystkich punktów ECTS niezbędnych do ukończenia studiów.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne dotyczące ocenianego kierunku studiów są opisane w stosownych uchwałach Senatu Uniwersytetu w Siedlcach oraz w Zarządzeniach i Obwieszczeniach Rektora Uniwersytetu w Siedlcach. Wspomagające proces rekrutacji są akty prawne wydawane drogą decyzji Dziekana Wydziału Nauk Rolniczych. Proces rekrutacji na studia pierwszego stopnia prowadzony jest dwuetapowo. W pierwszym etapie kandydaci na studia składają aplikacje za pośrednictwem Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK). W drugim etapie następuje składanie wymaganych dokumentów w formie papierowej. Organem właściwym do nadzorowania procesu rekrutacji na kierunek gospodarka przestrzenna jest Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna powołana decyzją nr 4/2024 Dziekana Wydziału Nauk Rolniczych, która powinna być dostępna na stronie wydziału – brak dokumentu. Na stronie głównej Uniwersytetu w Siedlcach do dyspozycji kandydatów na studia jest zakładka „Kandydaci”, która znacząco ułatwia poruszanie się w gąszczu informacji. Na uwagę zasługuje fakt, że kandydaci z niepełnosprawnościami mogą uzyskać informacje oraz wsparcie w procesie rekrutacji na studia w Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Podstawę kwalifikacji kandydatów na studia pierwszego stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna, zgodnie z Uchwałą Senatu Nr 164/2023 z dnia 21 czerwca 2023 r., stanowią wyniki egzaminów maturalnych dwóch, spośród następujących zajęć: biologia, chemia, fizyka, geografia, język obcy, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie. Honorowane są świadectwa maturalne uzyskane w trybie zarówno tzw. starej, jak i nowej matury. Osoby ubiegające się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, będące laureatami lub finalistami olimpiad i konkursów, składają dodatkowo dokumenty potwierdzające status laureata lub finalisty, bezpośrednio po dokonaniu rejestracji w systemie IRK.

Rekrutacja na studia drugiego stopnia odbywa się na podstawie listy rankingowej sporządzonej z uwzględnieniem ocen z dyplomu uzyskanego na studiach pierwszego stopnia (w przypadku absolwentów kierunku gospodarka przestrzenna i kierunków pokrewnych) lub ocen z rozmowy kwalifikacyjnej obejmującej treści programowe zajęć kierunkowych właściwych dla studiów

pierwszego stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna (w sytuacji absolwentów kierunków innych niż gospodarka przestrzenna i kierunków pokrewnych). Kandydaci mogą się z nimi zapoznać na stronie IRK. Warunkiem przyjęcia na studia drugiego stopnia jest posiadanie przez kandydata tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera. W odniesieniu do studentów będących cudzoziemcami, zastosowanie mają przepisy Zarządzenia Rektora Uniwersytetu w Siedlcach Nr 37/2024 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie podejmowania i odbywania studiów, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia w Uniwersytecie w Siedlcach przez cudzoziemców. Osoby nieposiadające polskiego obywatelstwa mogą podejmować i odbywać studia w Uniwersytecie w Siedlcach zgodnie z normami zawartymi w stosownych artykułach Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 marca 2015 r.

Analiza warunków rekrutacji na kierunek gospodarka przestrzenna zarówno na studia pierwszego jak i drugiego stopnia, pozwala na stwierdzenie, że są one ogólnodostępne, przejrzyste i gwarantują dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę oraz umiejętności na poziomie gwarantującym osiągnięcie efektów uczenia się. Na stronie internetowej Wydziału Nauk Rolniczych znajdują się łatwo dostępne i czytelne informacje dla kandydatów na studia pierwszego oraz drugiego stopnia. Zasady rekrutacji są transparentne i selektywne, są także bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Szczegółowy terminarz rekrutacji oraz warunki i tryb prowadzenia rekrutacji elektronicznej określone są corocznie Zarządzeniem Rektora. W przypadku obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, decyzję podejmuje Rektor po zasięgnięciu opinii Dziekana w oparciu o protokół Wydziałowej komisji ds. weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Zarówno decyzja Dziekana, jak i Rektora określa przeniesione efekty uczenia się wraz z liczbą punktów ECTS oraz wskazuje rok i semestr studiów, na który student zostaje wpisany wraz ze wskazaniem różnic do uzupełnienia, a także warunków i terminu ich uzupełnienia. Zgodnie z wymogami ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 r. Uniwersytet w Siedlcach może potwierdzić osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia efekty uczenia się uzyskane poza systemem studiów. Szczegółowe zasady w tym zakresie zawiera Uchwała nr 132/2019 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 25 września 2019 r. Natomiast zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w innej uczelni określa Regulamin studiów (Uchwała Nr 61/2024 Senatu Uniwersytetu w Siedlcach z dnia 29 maja 2024 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów w Uniwersytecie w Siedlcach). W przypadku studenta z innej uczelni polskiej, decyzję w tym zakresie podejmuje Dziekan Wydziału. Takie podejście umożliwia studentom przeniesienie się z jednego kierunku na drugi w tej samej lub innej uczelni krajowej lub zagranicznej w trybie uznania i przeniesienia osiągnięć, na podstawie zajęć dotychczas zaliczonych. Analizując zapisy aktów prawnych oraz dokumentów pomocniczych należy stwierdzić, że warunki oraz procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym również w uczelni zagranicznej, odpowiadają wymogom współczesnego kształcenia i zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz ocenę ich zbieżności z efektami uczenia się w programie studiów ocenianego kierunku gospodarka przestrzenna.

Zasady, warunki i procedury dyplomowania na ocenianym kierunku studiów gospodarka przestrzenna są jasno określone w Uchwale Senatu oraz Zarządzeniach Rektora (Uchwała Nr 61/2024 Senatu UPH z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów w UWS, Zarządzenie Rektora Nr 56/2019 z dnia 7 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu funkcjonowania Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (zmienione Zarządzeniem Rektora Nr 58/2022 z dnia 5 maja 2022 r. i Zarządzeniem

Rektora Nr 74/2022 z dnia 20 czerwca 2022 r.), Zarządzenie Rektora Nr 26/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r. w sprawie określenia warunków jakim powinna odpowiadać praca dyplomowa-oraz zasad ich archiwizowania, Zarządzenie nr 66/2024 Rektora Uniwersytetu w Siedlcach z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie wprowadzenia zasad ubiegania się o nadanie tytułu zawodowego na podstawie artykułu naukowego przedstawionego jako praca dyplomowa), a także w wewnętrznych dokumentach wydziałowych. Na podstawie analizy tych dokumentów oraz na podstawie oceny wybranych prac dyplomowych wraz z towarzyszącą dokumentacją należy stwierdzić, że proces dyplomowania pod względem formalnym na ocenianym kierunku przebiega prawidłowo, jest zgodny z celami, koncepcją oraz efektami uczenia się, zapewniając potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Proces dyplomowania obejmuje wykonanie pracy inżynierskiej na studiach pierwszego stopnia oraz zdanie egzaminu dyplomowego. Na studiach drugiego stopnia studenci wykonują pracę magisterską i przystępują do jej obrony. Zgodnie z koncepcją kształcenia i stosownie do nadawanego tytułu zawodowego prace dyplomowe magisterskie na ocenianym kierunku prowadzą do pogłębienia kompetencji inżynierskich. Proces opracowywania prac dyplomowych na kierunku gospodarka przestrzenna na studiach pierwszego stopnia realizowany jest w trakcie seminarium obejmującego przygotowanie do projektu inżynierskiego i egzaminu dyplomowego. Seminarium jest realizowane w dwóch ostatnich semestrach. Natomiast na studiach drugiego stopnia seminarium obejmujące przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego, trwa trzy semestry. Na uwagę zasługuje to, że studenci uczestniczą w zajęciach *metodologia badań* i *metody i techniki analizy danych*, co ułatwia wybór i właściwe stosowanie metod badawczych w pracy dyplomowej. Z uwagi na interdyscyplinarność kierunku gospodarka przestrzenna, tematyka prac jest bardzo szeroka. Studenci w uzgodnieniu z promotorem ustalają najbardziej pożądany charakter procesu badawczego i dobierają odpowiednie metody, techniki i narzędzia badawcze. Realizując *seminarium magisterskie* wraz z *przygotowaniem pracy dyplomowej i przygotowaniem do egzaminu dyplomowego* studenci osiągają efekty związane z prowadzeniem działalności naukowej. Tematyka prac ustalana jest przez promotora, dostosowana do preferencji studenta, weryfikowana przez Komisję ds. opiniowania tematów prac dyplomowych, a następnie zatwierdzane przez Dziekana Wydziału. Studenci mają możliwość składania własnych propozycji tematu pracy dyplomowej, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami oraz mają swobodę wyboru promotora. Każda praca dyplomowa jest sprawdzana pod kątem oryginalności (przez Jednolity System Antyplagiatowy) oraz recenzowana przez promotora i recenzenta. Osiągnięcie efektów uczenia się na zakończenie studiów jest także weryfikowane podczas egzaminu dyplomowego. Zaangażowanie promotorów, system kontroli poszczególnych etapów realizacji prac dyplomowych wyklucza możliwość korzystania z nieuprawnionych zapożyczeń czy wsparcia AI. Dużym ułatwieniem dla autora pracy dyplomowej jest umieszczenie na stronie internetowej wzoru strony tytułowej oraz wzoru oświadczenia. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie wskazanej w planie studiów liczby punktów ECTS oraz złożenie pracy dyplomowej w formie elektronicznej oraz wydruku. Na egzaminie dyplomowym studenci prezentują tezy pracy dyplomowej oraz losują i referują trzy zagadnienia, które dostępne są na stronie Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa. Zagadnienia egzaminacyjne są dostępne na stronie internetowej Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa. Dla studiów pierwszego stopnia jest ich 55, natomiast dla studiów magisterskich 40. Prace oceniane są przez recenzenta oraz promotora. Procedura dyplomowania określa cele wykonania pracy magisterskiej, które powinny pogłębić umiejętności wykorzystania nabytej w czasie studiów wiedzy do wnioskowania teoretycznego i zastosowania w praktyce.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są określone w regulaminie studiów. W Uczelni obowiązuje semestralne

rozliczenie. Studenci, którzy nie osiągną wszystkich zakładanych planem studiów efektów uczenia się i tym samym nie uzyskają 30 punktów ECTS, zdobycie których jest warunkiem koniecznym do zaliczenia semestru, mogą kontynuować naukę pod ściśle określonymi warunkami. Ocena końcowa, na którą składają się oceny cząstkowe, potwierdza stopień osiągniętych przez studenta wszystkich zakładanych dla danych zajęć efektów uczenia się, przy czym uzyskanie oceny końcowej co najmniej 3,0 lub „zaliczone” jest równoznaczne z zaliczeniem studentowi wszystkich punktów ECTS, przypisanych do danych zajęć. Ocenę wystawia osoba wskazana w systemie USOS, odpowiedzialna za zajęcia lub koordynator. Informacja o uzyskanych ocenach podawana jest bezpośrednio do wiadomości studentów, a następnie wyniki wprowadzane są do systemu USOS. Semestr jest zaliczony, jeśli student uzyskał wszystkie zaliczenia i pozytywne wyniki egzaminów oraz wynikającą z programu studiów liczbę punktów ECTS.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się na kierunku gospodarka przestrzenna są typowe do stosowanych w systemie szkolnictwa wyższego. Uwzględniają specyfikę profilu ogólnoakademickiego i dostosowane są do charakterystyki kierunku gospodarka przestrzenna. Na pierwszych zajęciach studentom przedstawiane są warunki realizacji zajęć oraz kryteria ich zaliczenia w tym wymogi w zakresie przygotowania do zajęć a także zasady oceniania. Metody sprawdzania osiągania efektów uczenia się dopasowane są do kategorii tych efektów oraz do formy prowadzonych zajęć. Sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odbywa się na każdym etapie procesu uczenia, w odniesieniu do wszystkich realizowanych zajęć. W procesie monitorowania postępów studentów ocenianego kierunku, analizie podlegają dane dotyczące liczby studentów przyjętych na pierwszy rok studiów, z warunkowym zaliczeniem semestru studiów, liczby skreśleń z listy studentów na skutek braku zaliczenia semestru, liczby studentów powtarzających semestr, liczby studentów, którzy uzyskali zgodę na przedłużenie terminu złożenia pracy dyplomowej. Zgodnie z sylabusami zajęć stosowane na studiach pierwszego stopnia metody weryfikacji na lektoratach umożliwiają sprawdzenie oraz ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2. Weryfikacji efektów uczenia się określonych dla zajęć sprzyja niewielka liczebność grup studenckich na zajęciach z lektoratów co daje możliwość bardzo dobrego, indywidualnego kontaktu nauczyciela akademickiego ze studentem. Również metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania *języka obcego specjalistycznego* co najmniej na poziomie B2+ dla studiów drugiego stopnia.

Wśród metod weryfikacji efektów uczenia się osiąganych podczas realizacji praktyk zawodowych znajdują się: obserwacja studenta dokonywana przez zakładowego opiekuna praktyk w zakładzie pracy, skutkująca oceną wyrażoną w dzienniku praktyk. Dokumentacja praktyk weryfikowana jest przez uczelnianego opiekuna praktyk. Ocena podsumowująca obejmuje wyniki analizy dokumentacji sporządzonej przez studenta podczas praktyk. Na bazie przedstawionych dokumentacji praktyk stwierdzono brak odniesienia się do poszczególnych efektów praktyk tj. do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w dokumentacji praktyk, potwierdzonych przez uczelnianego opiekuna praktyk. Nie przewiduje się formy oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, w tym metody weryfikacji i oceny z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a także sposobu ich dokumentowania.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są spójne, umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym studentów z niepełnosprawnością. Są bezstronne, wiarygodne i umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej, a efekty uczenia się są widoczne w pracach etapowych, egzaminach, projektach, pracach dyplomowych.

Ocena prac etapowych dokonana przez zespół oceniający potwierdziła, że generalnie metody weryfikacji są skuteczne i zapewniają ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, a także umożliwiają sprawdzenie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Niemniej jednak zespół oceniający PKA wykazał uchybienia w weryfikacji efektów uczenia. W przypadku niektórych zajęć wymienionych w załączniku 3a (w 3 modułach na 9 ocenionych) wykazano, że metody weryfikacji są niekompletne, nie weryfikują niektórych efektów uczenia się zawartych w sylabusie. W przypadku niektórych zajęć pewne wątpliwości budzi brak ocen cząstkowych na pracach etapowych, ich mało ambitny charakter, niedostosowany do poziomu kształcenia. Prace etapowe pisane są przez studentów na kartkach z zeszytu, często nie zawierają daty, kierunku i roku studiów ani nazwy zajęć, z którego jest zaliczenie. Dodatkowo w części udostępnionych do weryfikacji zajęć oceny zawarte w końcowych protokołach są trudne do zweryfikowania, głównie w aspekcie, czy i w jakim stopniu wynikają z ocen prac etapowych.

Ocena prac dyplomowych dokonana przez zespół oceniający PKA wykazała, że praca dyplomowa na studiach pierwszego stopnia ma charakter ekspertyzy lub projektu, prace dyplomowe na studiach drugiego stopnia mają charakter badawczy. Obszary tematyczne podejmowane w pracach dyplomowych obejmują między innymi samorząd terytorialny, projekty infrastruktury i obszarów zieleni, zjawiska w ujęciu przestrzennym lub lokalnym, analizy ekonomiczne, statystyczne, współczesne trendy rozwoju miast i obszarów wiejskich, gospodarkę nieruchomościami, planowanie i zagospodarowanie przestrzeni, rozwój zrównoważony, infrastrukturę. Zagadnienia poruszane w pracach dyplomowych wpisują się w zainteresowania naukowe oraz dorobek pracowników i wychodzą naprzeciw preferencjom studentów. Prace dyplomowe na studiach drugiego stopnia mają charakter badawczy, a ich tematyka ze względu na interdyscyplinarny charakter kierunku jest bardzo szeroka, co dobrze wpisuje się w rozległe zainteresowania studentów. Tematy zdecydowanej większości ocenionych prac dyplomowych są merytorycznie związane z kierunkiem studiów. Wątpliwości budzi promotorstwo prac inżynierskich nauczycieli akademickich nie posiadających tytułu zawodowego inżyniera, tym bardziej, że takie było zalecenie dotyczące kryterium 3 wymienione w raporcie z poprzedniej wizytacji dokonanej przez Polską Komisję Akredytacyjną w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę, a która brzmi: „Zapewnienie, że projekty inżynierskie i inżynierskie prace dyplomowe prowadzą wyłącznie pracownicy dydaktyczni z tytułem zawodowym inżyniera”. Nie zastosowano się do tego zalecenia, gdyż Wydział Nauk Rolniczych posłkował się stanowiskiem prawnym, z którego wynika, że „...zalecenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej wskazujące, że wydział powinien zapewnić realizację projektów inżynierskich przez pracowników z tytułem zawodowym inżyniera nie mają mocy wiążącej do uczelni, z uwagi na jego charakter i nie znajdują poparcia w obowiązujących przepisach prawa. Mając na uwadze powyższe, co do zasady brak jest od strony formalnej przeszkód by nauczyciel akademicki ze stopniem doktora w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia pełnił funkcję promotora pracy dyplomowej wykonywanej na kierunku gospodarka przestrzenna na studiach pierwszego stopnia, jednakże Uczelnia winna mieć również na uwadze fakt, że promotor niejednokrotnie wspiera studenta w wyborze tematu pracy dyplomowej, pełni nadzór nad postępami pracy i wskazuje błędy i ewentualne poprawki merytoryczne w pracy, stąd też powinna być to osoba posiadająca wiedzę z określonej dziedziny. Komisja ds. opiniowania tematów prac dyplomowych oraz Dziekan Wydziału każdorazowo dbają o to, aby promotor posiadał kompetencje niezbędne do prowadzenia inżynierskich prac dyplomowych”. Zespół oceniający zauważa, że racjonalnym byłoby, pomimo braku wskazań prawnych, stosowanie się do prawa zwyczajowego (*consuetudo*). To prawo zwyczajowe stanowi po dziś dzień źródło prawa i jest jednym z uznanych sposobów tworzenia norm prawnych prawa stanowionego. Wydział powinien

zatem uznać i wprowadzić, nie obowiązek a zwyczaj polegający na proponowaniu studentom piszącym prace inżynierskie promotorów posiadających tytuł zawodowy inżynier, a więc odpowiednie kompetencje do nauczania efektów inżynierskich. Na studiach drugiego stopnia cel i zakres pracy dyplomowej wynika z przeprowadzonych przez studenta badań naukowych, właściwych dla dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek gospodarka przestrzenna. Ocena dokumentacji dyplomowania dokonana podczas wizytacji potwierdziła, że przebieg egzaminów dyplomowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zasadami opisanymi w raporcie samooceny. W przypadku prac dyplomowych inżynierskich wykazano ich ogólny dość dobry poziom, choć zastrzeżenia co do jakości dotyczyły 3 prac dyplomowych, które były słabe, zawierały błędy o charakterze merytorycznym. Natomiast większość prac dyplomowych magisterskich była na dobrym lub bardzo dobrym poziomie merytorycznym. Stwierdzono jedynie pojedyncze uchybienia związane z niedostateczną liczbą cytowanej literatury źródłowej, niedostateczną dyskusją wyników badań oraz niedostateczną interpretacją statystyczną wyników badań. Natomiast w procesie dyplomowania zarówno na studiach pierwszego i drugiego stopnia wykazano zawyżanie ocen przez promotora i recenzenta oraz bardzo często bardzo lakoniczne recenzje. Oceny zazwyczaj odzwierciedlają stopień zaangażowania studentów. Analiza prac dyplomowych pozwala na stwierdzenie, że są merytorycznie związane z kierunkiem studiów gospodarka przestrzenna. Tematyka prac dyplomowych inżynierskich dotyczy między innymi wykonania projektu zamkniętego osiedla budynków jednorodzinnych wraz z projektem architektoniczno-budowlanym powtarzalnego budynku mieszkalnego. Praca obszerna o objętości 59 stron wykonana starannie. Treści pracy pokrywają się z jej tytułem. W pierwszej części pracy przedstawiono aspekty teoretyczne natomiast druga część obejmowała projekt techniczny domu jednorodzinnego, powtarzalnego jako budynku wolnostojącego jednokondygnacyjnego niepodpiwniczonego z poddaszem nieużytkowym. W pracy wykorzystano nowoczesne techniki projektowania a sama praca jest typowym inżynierskim projektem. Przykładem pracy dyplomowej wykonanej na studiach drugiego stopnia jest praca dotycząca systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na przykładzie miasta Siedlce. W pracy zamieszczono analizę badań z pięciu lat. Praca dotyczy zagadnień gospodarki odpadami w Siedlcach w formie analizy sprawozdawczej popartej obliczeniami statystycznymi. Wyciągnięte wnioski są właściwe, logiczne i mogą być przydatne dla organów zajmujących się gospodarką odpadami komunalnymi. Prace dyplomowe zarówno inżynierskie jak i magisterskie na ogół mają właściwą strukturę i układ. Wyróżniają się dobrym przygotowaniem części teoretycznej, projektowej w przypadku pracy inżynierskiej oraz części badawczej w przypadku pracy magisterskiej. Analiza treści prac dyplomowych oraz kończący studia egzamin pozwala na stwierdzenie, że są one związane z kierunkiem studiów i świadczą o osiągniętych przez studentów/absolwentów efektów uczenia się.

Dowodem na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są także publikacje naukowe oraz udział w pracach kół naukowych. W latach 2019-2024 studenci wspólnie z pracownikami Instytutu opublikowali 9 prac naukowych w renomowanych czasopismach z listy MNiSW: Applied Sciences (100 pkt.), Materials (140 pkt.), Ekonomia i Środowisko (100 pkt.), Journal of Ecological Engineering (70 pkt.), Autobusy. Technika, Eksploatacja, Systemy Transportowe (5 pkt.). Są również współautorami dwóch zgłoszeń patentowych. Obecnie 7 studentów kierunku gospodarka przestrzenna poszerza wiedzę i doskonali umiejętności w Studenckim Kole Naukowym Gospodarki Przestrzennej działającym przy Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa. Istotnym działaniem jest aktywne i cykliczne uczestnictwo członków Koła Gospodarki Przestrzennej w promocji Uczelni i Wydziału Nauk Rolniczych, czego przykładem mogą być m.in. Święto Uczelni, Drzwi Otwarte na Wydziale Nauk Rolniczych, wizyty

promocyjne w szkołach średnich czy organizowany w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa „Dzień z gospodarką przestrzenną”.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki, zasady i procedury przyjęcia kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia ocenianego kierunku gospodarka przestrzenna Uniwersytetu w Siedlcach są w pełni prawidłowe, transparentne i selektywne. Zapewniają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. System uznawania efektów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych na innych uczelniach w kraju i zagranicą a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskane poza systemem studiów są w pełni prawidłowe.

Stosowane na ocenianym kierunku gospodarka przestrzenna zasady, formy i metody weryfikacji oraz osiągnięcia efektów uczenia się są właściwe. Zapewniają skuteczną i wiarygodną ocenę wszystkich efektów, również w zakresie oceny kompetencji badawczych w dyscyplinach przyporządkowanych do kierunku. Przyjęte metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2 dla studiów pierwszego stopnia i B2+ dla studiów drugiego stopnia. Dopracowania wymaga weryfikacja efektów uczenia praktyk zawodowych. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac etapowych i dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do efektów uczenia się przyjętych na kierunku gospodarka przestrzenna. W przypadku niektórych zajęć nie stosuje się weryfikacji wszystkich efektów uczenia się określonych dla zajęć. Prace inżynierskie mają charakter projektowy lub ekspertyzy natomiast prace magisterskie opierają się o eksperymenty i analizy naukowe oraz sprawozdania analityczne. Poziom prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich na ogół jest dobry, weryfikują one prawidłowo efekty uczenia kierunku, choć zdarzają się prace słabe. W nielicznych pracach magisterskich zwraca uwagę zbyt mała liczba cytowanych pozycji bibliograficznych, niedostateczna dyskusja wyników badań oraz słaba statystyczna interpretacja uzyskanych wyników. Prace etapowe i dyplomowe są zgodne z celami i koncepcją kształcenia oraz z opisem efektów uczenia się, odnoszą się do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. dopracowanie zasad weryfikacji efektów uczenia uzyskiwanych w trakcie praktyk zawodowych i dołączenie do dokumentacji praktyk sprawozdania studenta z odbytych praktyk, świadczącego o uzyskaniu przez studenta odpowiednich kompetencji;
2. podjęcie działań projakościowych w celu weryfikowania wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć dydaktycznych, w tym zorganizowania szkoleń nauczycielom akademickim uświadamiającym konieczność weryfikowania wszystkich efektów uczenia się zapisanych w sylabusach zajęć;
3. podjęcie działań projakościowych mających na celu poprawę jakości prac dyplomowych.

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia dydaktyczne na kierunku gospodarka przestrzenna, w roku akademickim 2024/2025, prowadzi 31 nauczycieli związanych głównie z Instytutem Rolnictwa i Ogrodnictwa (5 profesorów, 11 doktorów habilitowanych, 9 doktorów), Instytutem Nauk o Zdrowiu (1 doktor), Instytutem Matematyki (1 doktor habilitowany i 2 doktorów). Pozostałe zajęcia dydaktyczne realizują pracownicy z innych jednostek uczelnianych: Centrum Języków Obcych, Centrum Sportu i Rekreacji oraz z instytutów reprezentujących dziedziny nauk humanistycznych i biblioteki. Podstawową kadrę kierunkową stanowi 5 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora, 11 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 12 osób ze stopniem naukowym doktora. Dziesięć osób spośród 31 osobowej kadry (30%) posiada tytuł zawodowy inżyniera gwarantujący osiągnięcie inżynierskich efektów uczenia się na prowadzonym kierunku.

Kierunek gospodarka przestrzenna został przyporządkowany do trzech dyscyplin naukowych. Procentowe udziały liczby punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku wynoszą na pierwszym stopniu studiów: dla rolnictwa i ogrodnictwa - 52%, dla architektury i urbanistyki - 15% oraz dla geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej - 33%, zaś na drugim stopniu studiów: dla rolnictwa i ogrodnictwa - 56%, dla architektury i urbanistyki - 24% oraz dla geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej - 20%). Wszystkie te dyscypliny naukowe powinny mieć więc odpowiednią obsadę kadrową nauczycieli akademickich, niezbędną do realizacji stworzonej przez Uczelnię oferty kształcenia na tym kierunku. Większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia posiada aktualny i udokumentowany dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe w zakresie dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, inżynieria lądowa, geodezja i transport, nauki ekonomiczne, nauki o ziemi i środowisku, matematyka, nauki fizyczne. Umożliwiają one prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele ci rozwijają się w sferze nauki i dydaktyki. Są autorami lub współautorami monografii i skryptów oraz innych publikacji naukowych. Biorą czynny udział w konferencjach. Mają też dobre przygotowanie praktyczne i duży dorobek organizacyjny. Lokowany jest on głównie w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, i jest on aktualny w realizacji zakładanych celów kształcenia i jego efektów. Niestety, pomimo znaczącego procentowego udziału w programie studiów treści kształcenia z dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka (np. *historia architektury i urbanistyki, urbanistyka, projektowanie urbanistyczne, podstawy planów miejscowych*) nie

reprezentuje jej żaden nauczyciel akademicki z tej dyscypliny, ci zaś, którzy prowadzą wymienione zajęcia, nie mają ani kwalifikacji z tą dyscypliną związanych, wykazanych przez posiadane stopnie naukowe lub zawodowe, ani też dorobku praktycznego (projektowego lub publikacyjnego), który by te kwalifikacje i kompetencje potwierdzał. Nikt z tej kadry nie ma też uprawnień projektowych do pełnienia samodzielnych funkcji w budownictwie w specjalności architektonicznej, która jest niezbędna do realizacji efektów uczenia w sferze architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego oraz pochodnym im treściom kształcenia z urbanistyki i architektury krajobrazu (np. efektów kształcenia na pierwszym stopniu studiów, takich jak: K_U05, K_W07, K_W04, K_W02, K_W01, K_U07 oraz efektów kształcenia na drugim stopniu studiów, takich jak: K_W10, K_W12, K_U10, K_U07 itp.). Strukturę kwalifikacji kadry w realizacji procesu kształcenia, biorąc pod uwagę posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe oraz doświadczenie i dorobek zawodowy, należy więc uznać za niepełną, wymagającą dodatkowego zapewnienia kompetentnej kadry akademickiej z dyscypliny architektury i urbanistyki.

W Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa funkcjonuje pięć zespołów badawczych. Podejmowana przez nie problematyka badań koncentruje się wokół dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki ekonomiczne, nauki o Ziemi i środowisku. Ze względu na brak reprezentacji kadry, dyscyplina architektura i urbanistyka nie stanowi przedmiotu działalności naukowej, co uznano za mankament wpływający na proces edukacyjny studentów. Uznając kierunek za praktyczny, służący rozwiązywaniu podstawowych problemów przestrzennych w skali urbanistycznej, planowania, urbanistyki, krajobrazu kulturowego i przyrodniczego oraz gospodarowania zasobami rolnymi, zwłaszcza w dobie zmian klimatycznych, Uczelnia powinna taki przedmiot działalności naukowej również podejmować.

Efekty działalności naukowej kadry nauczającej na wizytowanym kierunku dostrzegalne są we wspomnianej sferze nauki w aspekcie publikacji. Potwierdzeniem jej osiągnięć w ostatnich pięciu latach są monografie i ich rozdziały, artykuły w czasopismach i mapy oraz skrypty i materiały dydaktyczne przygotowywane na potrzeby prowadzonych zajęć.

W latach 2019-2024 nauczyciele ocenianego kierunku napisali i opublikowali ponad 300 publikacji naukowych, 8 monografii autorskich, 12 monografii wieloautorskich i 1 skrypt (w wersji online). Uczestniczyli w opracowaniu kartograficznym kilkudziesięciu map turystycznych różnych regionów Polski i świata oraz kilkunastu planów miast. Brali też udział w opracowaniu planu ochrony przyrody Roztoczańskiego Parku Narodowego, w zbiorze kilkunastu map tematycznych. Opracowano też 4 wynalazki i wzory użytkowe z prawami ochronnymi. Jest to potencjał duży, stanowiący o dobrym poziomie osiągnięć naukowych i dydaktycznych kadry oraz o jej aspiracjach i rozwoju.

Do osiągnięć Jednostki należy także działalność w zakresie popularyzacji nauki. Pracownicy Instytutu prowadzili wykłady i warsztaty tematyczne w ramach Festiwalu Nauki i Sztuki w Siedlcach, Dnia Otwartego na UwS, Maratonu 55 godzin wykładów związanych z 55-leciem Uniwersytetu w Siedlcach. Organizowali też wyjazdy do placówek edukacyjnych i samorządowych oraz wizyty uczniów z okolicznych szkół, podczas których aktywnie uczestniczyli oni w warsztatach organizowanych przez nauczycieli i studentów kierunku. Jednym z takich przedsięwzięć były zorganizowane w latach 2023 i 2024 „Dni z Gospodarką Przestrzenną”. Do działalności popularyzatorskiej należy zaliczyć też organizację licznych podcastów naukowych oraz wywiadów w mediach. Pracownicy Instytutu opiekowali się też pracami studenckimi w konkursie na opracowanie koncepcji zagospodarowania jednego z terenów w Siedlcach. W ramach umowy o współpracy UwS z Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki z 2023 r. zorganizowano szkolenia i studyjne wyjazdy studentów kierunku.

Obecnie na ocenianym kierunku studiów kształci się na pierwszym stopniu studiów – 32 studentów oraz na drugim stopniu studiów – 8 studentów. Współczynnik liczby studentów przypadających na jednego prowadzącego wynosi ok. 1, co jest wartością bardzo dobrą, zapewniającą potencjalnie prawidłową realizację zajęć dydaktycznych metodą mistrz-uczeń. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry, w stosunku do liczby studentów, umożliwia prawidłową realizację tych zajęć, których efekty kształcenia dotyczą dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, z wyłączeniem zajęć z treściami kształcenia, których efekty kształcenia dotyczą dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka.

Obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z obowiązującymi wymaganiami. Ponad 75% zajęć dydaktycznych wynikających z harmonogramu realizacji programu studiów jest prowadzonych przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni na podstawowym miejscu pracy.

Zajęcia dydaktyczne przydzielane są w większości osobom zgodnie z ich wykształceniem i doświadczeniem zawodowym, a także profilem działalności naukowo-badawczej oraz dydaktycznej. Za realizację poszczególnych zajęć odpowiadają jednostki organizacyjne, którym zlecono ich prowadzenie. Poszczególne zajęcia lub ich grupy są przypisane są na Uczelni do zespołów badawczych w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa lub też są zlecane do innych jednostek Uczelni. W zespołach tych przygotowuje się obsadę kadrową zajęć, którą następnie zatwierdza dyrektor Instytutu, przy akceptacji dziekana Wydziału. Dobór osób prowadzących zajęcia jest w większości poprawny i uwzględnia ich dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe oraz osiągnięcia dydaktyczne. Jest on adekwatny do potrzeb związanych z ich prawidłową realizacją, z wyłączeniem wspomnianych zajęć z dyscypliny architektura i urbanistyka. Wszyscy nauczyciele akademicy są odpowiednio przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Analiza dorobku naukowego i zawodowego, praktycznego i dydaktycznego większości pracowników wykazała w większości zgodność ich kwalifikacji, doświadczenia i kompetencji z realizowanymi treściami programowymi oraz potwierdziła możliwość prawidłowej realizacji zajęć, oprócz zajęć z zakresu architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego i im pochodnych. Kompetencje dydaktyczne kadry prowadzącej zajęcia zostały zweryfikowane wrywkowo m.in. w trakcie hospitacji zajęć przez zespół oceniający PKA. Zajęcia te były prowadzone prawidłowo.

Instytut stara się sukcesywnie budować własną, stabilną kadrę, składającą się głównie z pracowników, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Kandydaci na nauczycieli akademickich zatrudniani są na dane stanowisko w drodze otwartych konkursów. Zatrudnianie ich odbywa się w oparciu o transparentne zasady. Rada Wydziału wyraża opinie o celowości utworzenia stanowiska. Zatrudnienie następuje po zaopiniowaniu przez komisję konkursową, a następnie Radę Wydziału. Awans na kolejne stanowiska związany jest z procesem podwyższania kwalifikacji. Osiągnięcia nauczycieli akademickich są monitorowane i oceniane na podstawie: ankiet, hospitacji, oceny okresowej pracowników oraz sprawozdań z przeprowadzonych zajęć dydaktycznych.

W latach 2019-2024 aż 4 nauczycieli akademickich uzyskało tytuł profesora, 2 nauczycieli uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego, a 1 nauczycieli stopień doktora. To bardzo dobry wskaźnik rozwoju kadry. Dzięki tym awansom i strukturze kwalifikacji naukowej kadry, w której samodzielni pracownicy (16 nauczycieli spośród 31 osobowej kadry) mają większość, zapewniony jest rozwój młodej kadry naukowej nauczycieli, a studenci, którzy chcą realizować się naukowo mogą rozwijać swoje zainteresowania i pasje pod kierunkiem doświadczonych i kompetentnych pracowników. Szkoda tylko, że nabór studentów na ten kierunek jest niewielki, a młoda kadra naukowa w postaci asystentów z kierunkowym tytułem zawodowym magistra nie istnieje w zestawie zawartym w raporcie

samooceny. Jedyne magister reprezentuje filologię angielską w zakresie lingwistyki stosowanej ze specjalnością nauczycielską i tłumaczeniową.

Nauczyciele akademicki są oceniani w zakresie pełnienia obowiązków związanych z kształceniem, zarówno przez studentów, jak i przez innych nauczycieli. Zajęcia dydaktyczne podlegają ocenie przez studentów - za pomocą ankiet, zaś przez innych nauczycieli - poprzez hospitacje. Wyniki tej oceny są analizowane przez bezpośrednich przełożonych oraz przez władze Wydziału. Po analizie podejmuje się ewentualne działania naprawcze lub gratyfikacje. Wnioski z badań ankietowych są wykorzystywane przy ocenie okresowej nauczyciela, planowaniu obsady zajęć dydaktycznych oraz w realizacji polityki kadrowej, w tym w procesie doskonalenia kadry.

W ramach prowadzonej polityki kadrowej dokonywane są okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Są oni oceniani w zakresie działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej oraz organizacyjnej. Ocena ta uwzględnia wyniki wspomnianych badań ankietowych i hospitacji. Ocenie okresowej podlegają wszyscy nauczyciele akademicki nie rzadziej niż raz na 4 lata lub na wniosek Rektora. Ocena regulowana jest Zarządzeniem nr 91/2021 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 28 czerwca 2021 roku, w sprawie ustalenia regulaminu oceny okresowej nauczycieli akademickich. Podstawowym kryterium jakościowym oceny pracy naukowej są publikacje afiliowane na rzecz UwS, spełniające kryteria oceny parametrycznej jednostek naukowych. Podstawą oceny pracy organizacyjnej jest głównie: organizowanie konferencji i seminariów, prace w komisjach uczelnianych i wydziałowych, aktywizowanie studentów do pracy badawczej i prowadzenie indywidualnej opieki nad studentami oraz działania na rzecz społeczności lokalnych.

Nauczyciele podlegają ocenie przez innych nauczycieli poprzez wspomniane hospitacje zajęć dydaktycznych. Hospitacji dokonuje bezpośredni przełożony lub wyznaczona przez niego osoba. Przed rozpoczęciem roku akademickiego następuje weryfikacja sylabusów oraz ocena w aspekcie jakości i aktualności zawartych w nich treści, wykorzystywania innowacyjnych metod kształcenia itp. Nauczyciele podlegają także ocenie studentów w postaci anonimowej ankiety. Ankieta zawiera pytania odnoszące się do zakresu tematycznego zajęć, sposobu ich prowadzenia, organizacji czasu, przygotowania i obiektywizmu nauczyciela.

W jednostce zapewnione są potrzeby w zakresie podnoszenia kompetencji i ustawicznego kształcenia. Nauczyciele starają się podnosić swoje kwalifikacje, zdobywając uprawnienia i certyfikaty poprzez szkolenia, warsztaty, seminaria i kursy. Część osób ukończyła studia podyplomowe w zakresie ochrony własności intelektualnej, służby cywilnej, administracji publicznej, zarządzania jednostkami terenowymi oraz rozwoju regionalnego i lokalnego, inżynierii procesów technologicznych. Część odbyło szkolenia i kursy w zakresie: prawa autorskiego, pracy tutorów akademickich, polskiego języka migowego PJM, świadomości niepełnosprawności, komunikacji i form wsparcia dla studentów z zaburzeniami psychicznymi, pilotażu bezałogowego statku powietrznego, technologii informacyjnej, zarządzania danymi badawczymi dla data-stewardów, innowacyjnej działalności gospodarczej na bazie ogrodu pokazowego, edukacyjnego i terapeutycznego czy innowacyjności w rozwoju turystyki wiejskiej i zagród edukacyjnych. Uzyskali również certyfikaty w zakresie obsługi programów do projektowania i wizualizacji ogrodów, pracy z oprogramowaniem AutoCAD, MS Excel, Power Point, Power Query, Power BI. Uczelnia wzięła udział w projekcie „Inżynier z praktyką potrzebny od zaraz!”. Pracownicy prowadzą też zajęcia dydaktyczne w języku angielskim pt. Ecotourism in Poland i Academic Business Incubators in Poland, dla studentów zagranicznych w ramach programu Erasmus+. Uczestniczyli też w kursach wymiany doświadczeń dydaktycznych i poznania innowacyjnych metod nauczania, współorganizowanych z Uniwersytetem Technicznym w Monachium, Leaders in University

Managment oraz Delaware Valley University w Doylestown w USA, w ramach programu Piszek, Evans, Diamond Cultural Exchange Program.

Kompetencje pracowników podnoszone są również poprzez uczestnictwo w szkoleniach i certyfikowanych kursach wewnętrznych takich jak okresowe szkolenia z bhp, szkolenia służące przeciwdziałaniu dyskryminacji i mobbingowi, szkolenie z zakresu zamówień publicznych, przeciwdziałaniu korupcji, szkolenie z zakresu obsługi i interpretacji działania Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, szkolenie dotyczące polityki otwartego dostępu do publikacji oraz otwartych danych badawczych, a także cykl szkoleń organizowanych przez NCN: „Konstrukcje wniosku”, „Procedura oceny wniosków”, webinaria „Postępowania awansowe w świetle dotychczasowych doświadczeń”, „Metodyka rzetelnych procesów badawczych”, „Praktyczne i formalne aspekty recenzowania prac doktorskich”. Pracownicy wzięli też udział w konferencji organizowanej przez Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, w ramach międzynarodowego projektu Building Back Better, dotyczącego odbudowy Ukrainy po wojnie oraz ogólnopolskiej konferencji „Doświadczenie związane z zastosowaniem i rolą sztucznej inteligencji w Polsce”, „Obowiązki promotora. Teoria i praktyka” związane z zastosowaniem i rolą sztucznej inteligencji w nauce. Czynnici uczestniczyli też w zmianach legislacyjnych w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Byli też współorganizatorami Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej Studentów i Doktorantów „Młoda nauka na Wołyniu: priorytety i perspektywy badawcze”. Brali również udział w międzynarodowych warsztatach 7 europejskich ośrodków naukowo-badawczych pt.: „Trendy metodyczne w badaniach i ochronie środowiska” w Preszowie na Słowacji. Pracownicy uczestniczyli w przygotowaniu i przeprowadzeniu w ramach programu NAWA cyklu wykładów w języku polskim i angielskim z geografii, skierowanych dla zagranicznych kandydatów na studia w Polsce.

Na podwyższanie kwalifikacji i zdobycie doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich ma wpływ także praca w samorządzie terytorialnym i pełnienie funkcji publicznych, takich jak członkostwo w różnych komisjach i radach Gmin i Powiatów, prowadzenie szkoleń „Dobre praktyki rolnicze” oraz „Dobre praktyki wodne” z Instytutem ADN, praca przy analizie danych w firmie „Agro-Top”.

Dzięki aktywności praktycznej w projektowaniu jeden nauczyciel akademicki posiadał uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji w budownictwie. Zdobycie takich uprawnień oraz doświadczenie zawodowe uzyskane w firmach budowlanych i podczas prowadzenia własnego biura usług inżynierskich, a także uczestnictwo w projektowaniu i wykonawstwie budynków oraz sporządzanie ekspertyz technicznych, certyfikacji energetycznej budynków i w zakresie inżynierii instalacyjnej ogrzewania — jest bardzo cenne. Są to jednak uprawnienia projektowe w zakresie budownictwa (w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport), a nie w zakresie architektury. Kompetencje te niewątpliwie wspomagają prowadzenie zajęć praktycznych w zakresie architektury i urbanistyki, ale nie zastąpią realizacji zakładanych efektów kształcenia przypisanych tej dyscyplinie nauki.

Podnoszenie kompetencji dydaktycznych odbywa się również poprzez wyjazdy pracowników w ramach Programu Erasmus+. Dla nauczycieli akademickich prowadzone są warsztaty specjalnościowe w ramach realizacji projektu „Doskonałość dydaktyczna uczelni” ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Służą one wsparciu zmian organizacyjnych i podniesieniu kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego.

Uczelnia wspiera pracowników w ich rozwoju. Ma wdrożony system motywowania kadry do rozwoju naukowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Obejmuje on zróżnicowane instrumenty pozapłatowe, określone w Zarządzeniu Nr 102/2023 Rektora UwS w Siedlcach z dnia 20 października 2023 r. w sprawie określenia zasad motywowania pracowników do podnoszenia kwalifikacji oraz wsparcia rozwoju. W ramach systemu motywowania i wsparcia rozwoju, pracownicy mogą uzyskać

finansowanie: awansów naukowych, udziału w kursach, szkoleniach i warsztatach, odbycia studiów i studiów podyplomowych, udziału w konferencjach, stażach krajowych i zagranicznych, wydania publikacji służących rozwojowi naukowemu i dydaktycznemu.

Motywowanie kadry do rozwoju naukowego oraz jego wsparcie odbywa się także poprzez indywidualne i zespołowe nagrody Rektora, które są przyznawane za osiągnięcia naukowe i organizacyjne. Ponadto Rektor może przyznać pracownikowi nagrodę lub wyróżnienie w formie pochwały ustnej, dyplomu uznania lub nagrody pieniężnej. W ramach systemu wspierania i motywowania kadry, Zarządzeniem nr 103/2022 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 18 października 2022 r., został ustalony Regulamin przyznawania nagród rektora nauczycielom akademickim zatrudnionym w Uniwersytecie. Regulamin ten określa zasady i tryb przyznawania nauczycielom akademickim zatrudnionym w Uniwersytecie nagród Rektora, w tym jednorazowych nagród motywacyjnych, za osiągnięcia w pracy w sferze naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania sytuacji konfliktowych oraz reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, a także form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry i form pomocy ich ofiarom. W Uczelni zostały opracowane regulacje dotyczące rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Określają one procedury postępowania w przypadku zaistnienia takich sytuacji oraz zawierają zbiór dobrych praktyk w tym zakresie.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kwalifikacje, kompetencje, doświadczenie i dorobek kadry oraz liczba nauczycieli akademickich są w większości zgodne z ofertą programową Uczelni. Zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Stwierdzono prawidłowość obsady zajęć, zgodność dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich z efektami uczenia się w dyscyplinie naukowej rolnictwo i ogrodnictwo oraz w dyscyplinie naukowej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Mankamentem jest brak właściwej obsady kadrowej w dyscyplinie naukowej architektura i urbanistyka, do której kierunku również został przyporządkowany.

Realizowana polityka kadrowa zapewnia właściwy dobór nauczycieli akademickich oparty o transparentne zasady. Umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Uwzględnia też ona systematyczną ocenę kadry realizującej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem nauczycieli i studentów. Jej wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, tworząc warunki motywujące i stymulujące ją do rozwoju. Kreuje warunki pracy motywujące do rozpoznawania własnych potrzeb i wszechstronnego doskonalenia. Brak młodych pracowników nauki hamuje jednak ciągłość ewolucji kadry naukowej i jej rozwój w dłuższej perspektywie.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje też zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, w tym także wszelkich form dyskryminacji i przemocy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Rekomenduje się zapewnić, z należyтым wyprzedzeniem, ciągłość ewolucji kadry i wymianę pokoleniową, poprzez uzupełnienie jej składu o młodych pracowników nauki.

Zalecenia

Zaleca się:

1. zapewnić realizację efektów uczenia się z zakresu dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka poprzez dobór kompetentnej kadry nauczycieli akademickich reprezentujących tę dyscyplinę, adekwatnie do statusu i charakteru edukacyjnego kierunku oraz proporcjonalnego udziału efektów związanych z tą dyscypliną w programie uczenia się;
2. weryfikację i poprawną, zgodną z kompetencjami nauczycieli akademickich, obsadę takich zajęć dydaktycznych jak: *planowanie przestrzenne, historia architektury i urbanistyki, rewitalizacja obszarów zurbanizowanych, zasady projektowania, projektowanie urbanistyczne.*

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uniwersytet w Siedlcach zapewnia dobrą bazę dydaktyczną, niezbędną do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia na ocenianym kierunku gospodarka przestrzenna. Zajęcia dydaktyczne są realizowane głównie z wykorzystaniem bazy lokalowej Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa wchodzącego w skład Wydziału Nauk Rolniczych, do którego kierunku administracyjnie przynależy. Dysponuje on zapleczem dydaktycznym zlokalizowanym w budynku przy ul. B. Prusa 14 w Siedlcach. Jest to pojemny budynek, stanowiący część kompleksu akademickiego. Część zajęć odbywa się także w pomieszczeniach innych jednostek organizacyjnych takich jak Centrum Języków Obcych, Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych oraz Centrum Sportu i Rekreacji. Zajęcia odbywają się w 19 pomieszczeniach, wśród których są: sala wykładowa, pracownie dydaktyczno-wykładowe oraz laboratoria dydaktyczno-badawcze. Znajduje się także sala komputerowa z 15 stanowiskami wraz z oprogramowaniem Garden Composer 3D. Obecnie użytkowana baza spełnia warunki do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych. Zajęcia praktyczne odbywają się w ogródku meteorologicznym zlokalizowanym przy budynku Wydziału Nauk Rolniczych oraz w warunkach terenowych. Część zajęć praktycznych odbywa się także w obiektach położonych w Rolniczej Stacji Doświadczalnej im. prof. Feliksa Ceglarka w Zawadach. Znajduje się tam automatyczna stacja meteorologiczna i pokazowa odkrywka glebowa.

Praktyki zawodowe są realizowane przeważnie w instytucjach państwowych i samorządowych takich jak urzędy gmin i starostwa powiatowe, a także komunalne spółki samorządowe z branży oraz w

firmach projektowych, zajmujących się nieruchomościami, pracami geodezyjnymi. Mają one adekwatną bazę, zgodną z profilem edukacyjnym kierunku gospodarka przestrzenna.

Wykaz wyposażenia sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni Instytutu oraz innych jednostek realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku gospodarka przestrzenna podano w załączniku 5.1 RS. Wyposażenie to jest w większości adekwatne do realizacji efektów uczenia się. Pomieszczenia, w których prowadzone są ćwiczenia i zajęcia laboratoryjne wyposażone są w nowoczesną aparaturę badawczą oraz sprzęt. Pozwalają one na uzyskanie i doskonalenie praktycznych umiejętności z zakresu treści programowych. W salach wykładowych znajdują się projektory multimedialne i sieć internetowa, co umożliwia realizowanie zajęć przy użyciu nowoczesnych metod dydaktycznych. Mankamentem wyposażenia sprzętowego i meblowego jest brak przystosowania do niektórych potrzeb dedykowanych specjalnie dla kierunku gospodarka przestrzenna. Brak jest klasycznych stołów z dużymi blatami (deskami) o wielkości co najmniej 150x110cm. Takie stoły są konieczne do prac urbanistycznych i planowania przestrzennego oraz do pracy przy mapach i innych materiałach z dziedziny geodezji i kartografii. Recepcja przez studenta planów na monitorze komputera ma swoje istotne ograniczenia. Nie daje całościowego, strukturalnego odbioru analizowanego i projektowanego środowiska przestrzennego ze wszystkimi jego wartościami i defektami. Brakuje również na wydziale skanera oraz plotera do wydruków w formacie A0 (np. punktu usługowego). To usprawniłoby i ułatwiło realizację efektów kształcenia w przedmiotach projektowych oraz organizowanych na wydziale warsztatach czy konkursach.

Infrastruktura jednostki jest na bieżąco unowocześniana i wzbogacana o nowe pomoce dydaktyczne i zasoby, adekwatnie do potrzeb edukacyjnych. Studenci wizytowanego kierunku mogą korzystać w procesie dydaktycznym z ogródka meteorologicznego zlokalizowanego przy Wydziale Nauk Rolniczych oraz z zasobów obiektu przy ul. Wiszniewskiego, nieopodal Wydziału Nauk Rolniczych. Mieści się tam szkółka roślin, kolekcja traw ozdobnych oraz realizowane są doświadczenia z systemami nawodnienia. We wspomnianej Rolniczej Stacji Doświadczalnej im. prof. Feliksa Ceglarka znajduje się m.in. pokazowa odkrywka glebowa oraz automatyczna stacja meteorologiczna wyposażona w przyrządy pomiarowe i oprogramowanie produkowane przez LAB-EL Elektronika Laboratoryjna. Dane ze stacji wykorzystywane są do celów naukowych i dydaktycznych, zwłaszcza w procesie pisania prac dyplomowych oraz badań realizowanych w kołach naukowych. Infrastruktura i wyposażenie instytucji i firm, w których studenci odbywają praktyki zawodowe jest w pełni wystarczająca do ich odbycia i osiągnięcia efektów uczenia się.

Wszystkie budynki kompleksu akademickiego są wyposażone w infrastrukturę informatyczną. Studenci i nauczyciele mają bezpłatny dostęp do bezprzewodowego Internetu poprzez system Eduroam. W okresie pandemii zajęcia dydaktyczne prowadzone on-line odbywały się za pośrednictwem narzędzi firmy Google (Meet, Classroom, Formularze), dostępnych z poziomu konta pocztowego.

Budynek Wydziału Nauk Rolniczych jest w pełni przystosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Umożliwia im swobodne korzystanie z oferty naukowo-dydaktycznej. W budynku przy ul. Prusa 14 znajdują się podjazd, pochylnia i winda dla osób z niepełnosprawnościami. Przy schodach na parterze zamontowany jest dźwig osobowy do przewozu osób poruszających się na wózku, a pomiędzy piętrami wózek do sprowadzania po schodach osób z niepełnosprawnością ruchową. Wejścia do wybranych pomieszczeń oraz balustrady przy schodach oznakowane są w alfabecie Braille'a i technologii NFC. W budynku znajdują się dwa pomieszczenia informacyjne z mapą budynku i funkcją nawigacji. Są one przystosowane do korzystania przez niewidomych, niedowidzących i niepełnosprawnych ruchowo. W salach laboratoryjnych znajdują się stoły laboratoryjne z regulowaną wysokością blatu przystosowane dla studentów poruszających się na wózkach. Na każdym poziomie

budynku znajduje się również toaleta dla osób z niepełnosprawnościami. Komunikację pomiędzy budynkami kampusu uniwersyteckiego zapewnia samochód przystosowany do przewozu osób z niepełnosprawnościami. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna oraz zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP.

W budynku Wydziału Nauk Rolniczych przy ul. Prusa 14 znajduje się bar gastronomiczny oraz strefa studenta przeznaczona do nauki, odpoczynku i spożywania posiłków. Niestety oferta gastronomiczna nie jest zbyt rozbudowana i szybko się kończy. Duży popyt a małe możliwości lokalowe ograniczają jej funkcjonowanie i przydatność. Ponadto w budynku znajdują się dodatkowo trzy automaty z jedzeniem i napojami. Znajdują się też w nim dwie szatnie, w tym jedna czynna przez całą dobę. Miejsca parkingowe są udostępniane studentom na podstawie wniosku składanego do Dziekana Wydziału.

Zajęcia z wychowania fizycznego studenci kierunku odbywają w nowoczesnych obiektach Centrum Sportu i Rekreacji. Znajduje się w nim hala sportowa oraz sale specjalistyczne, takie, jak siłownia, sala fitness i sala aerobiku. Wszystkie one są dobrze wyposażone. Zajęcia z lektoratów z języków obcych odbywają się w sali Centrum Języków Obcych, zaś zajęć z matematyki i fizyki - w salach Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, położonych w budynku przy ul. 3 Maja 54. Są one wyposażone w niezbędną infrastrukturę i pomoce naukowe.

Infrastruktura biblioteczna Uniwersytetu jest bardzo nowoczesna i w pełni przystosowana do wielu potrzeb użytkowników, co zostało dokładnie zweryfikowane podczas wizytacji. Ogólna powierzchnia biblioteki wynosi 4502 m², zaś całkowita długość półek książkowych w regałach to aż 22,5 km. Biblioteka składa się z 5 czytelni: Ogólnej, Wydawnictw Ciągłych, Zbiorów Specjalnych, Internetowej i Oddziału Informacji Naukowej. W każdej czytelni znajdują się stanowiska komputerowe z dostępem do katalogu. Dysponuje ona 256 miejscami dla czytelników, w tym 34 dla osób z niepełnosprawnościami. Posiada 15 kabin pracy indywidualnej, w tym 3 dla osób z niepełnosprawnościami. Ma również salę pracy zespołowej, salę telewizyjną, 120 stanowisk komputerowych, w tym: 80 stanowisk dla użytkowników, 58 z dostępem do Internetu oraz 16 stanowisk z zainstalowanym programem do czytania książek elektronicznych. Na wyposażeniu biblioteki jest stanowisko do nagrywania, 4 skanery samoobsługowe i książkomat czynny całodobowo.

Biblioteka posiada zbiory niezbędne do prowadzenia badań naukowych i realizacji procesu dydaktycznego, zarówno w formie tradycyjnej, takiej jak książki, czasopisma i zbiory specjalne, jak i w formie elektronicznej, takiej jak bazy danych, e-booki, CD-ROM-y. Zbiory tradycyjne obejmują księgozbiór liczący ponad 501 815 jednostek inwentarzowych, w tym 463 071 woluminów książek, 38 744 woluminów czasopism drukowanych oraz 3 239 jednostek inwentarzowych pozostałych zbiorów nieelektronicznych oraz 216 tytułów czasopism drukowanych w prenumeracie bieżącej.

Biblioteka jest w pełni skomputeryzowana. Wszystkie operacje są wykonywane w bibliotecznym systemie komputerowym PROLIBM21. Podstawowym źródłem informacji o zbiorach jest katalog komputerowy INTEGRO w systemie PROLIBM21, aplikacja mProlib, Multiwyszukiwarka EDS, Full Text Finder, aplikacja EBSCO oraz katalogi baz własnych. Katalog jest zintegrowany z cyfrowymi zasobami: *Academica BN, AGRO, Arianta, Biblioteka Cyfrowa UwS, BazTech, Biblioteka Cyfrowa UwS, Biblioteka Nauki, CEJSH, Ibuk Libra, Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa, RCIN-Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych, Repozytorium Centrum Otwartej Nauki, Repozytorium Otwartych Danych, Wolne Lektury*. Jest to w sumie 7 096 911 dokumentów. Z zasobów cyfrowych oferowanych przez katalog można także korzystać spoza sieci uczelnianej poprzez system HAN. W ramach katalogu uruchomiono wypożyczalnię zakupowanych e-booków oraz wersji pdf. posiadanych w bibliotece zasobów drukowanych. Zasoby biblioteczne BG są również dostępne w Katalogu Rozproszonym Bibliotek Polskich oraz w Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym Bibliotek Naukowych.

Biblioteka Główna oferuje dostęp do licencjonowanych zbiorów elektronicznych ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym: 108 baz danych, 455 813 tytułów e-książek, 6154 czasopism elektronicznych poprzez wyszukiwarkę tematyczną. Umożliwia też dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki i cyfrowych baz bibliograficznych (SCIENCE DIRECT – Elsevier, SPRINGER LINK, WILEY ONLINE LIBRARY, NATURE, SCIENCE; PROQUEST, EBSCO z pakietem Agricola, *IBUKLibra*, *Lex Akademia Premium*, *INFORLEX / INFOR*) oraz baz i narzędzi bibliometrycznych (Web of Science, Journal Citation Reports, SCOPUS, SciVal, InCites). Do zapewnienia obsługi procesu dydaktycznego kierunku gospodarka przestrzenna dostępne są w bibliotece m.in. następujące zasoby: *Academica*; *AGRO*; *BazEkon*; Baza wiedzy UWS Siedlce, Bazy danych GUS; *BazTech*, Bibliografia Geografii Polskiej; Biblioteka Nauki, Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa, E-Publikacje Nauki Polskiej (ePNP); *Espacenet*; *CEJSH*, *IBUK Libra*, *RCIN* - Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych, Repozytorium Centrum Otwartej Nauki. Biblioteka zapewnia też tzw. Otwarty Dostęp (Baza Wiedzy UWS z częścią repozytoryjną, Biblioteka Cyfrowa UWS).

Biblioteka Główna wspiera procesy dydaktyczne prowadzone w Uniwersytecie, w ramach działalności dydaktycznej i szkoleniowej Oddziału Informacji Naukowej. Problematyka szkoleń jest dedykowana odpowiednim kierunkom i dyscyplinom nauki. Zasoby literaturowe są uzupełniane na bieżąco, zgodnie ze wskazaniami określonymi w sylabusach przedmiotów, z uwzględnieniem próśb i sugestii czytelników.

Biblioteka Główna jest wszechstronnie przystosowana dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Pod tym względem również stanowi jednostkę modelową. Agendy udostępniania i informacji posiadają specjalne stanowiska pracy przeznaczone dla czytelników z różnymi niepełnosprawnościami (niewidomych, niedowidzących, niepełnosprawnych ruchowo). Stanowiska do pracy wyposażone są w odpowiednie urządzenia i programy, a także stoliki przystosowane do korzystania przez osoby poruszające się na wózkach. Zorganizowane są urządzenia takie jak ścieżki naprowadzające dla osób niewidomych, podjazd do budynku z pochylnią i dwustronną balustradą, automatycznie rozsuwane drzwi pozwalające na swobodne manewrowanie wózkiem inwalidzkim, windę przystosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową i wzroku z modułem głosowym i przyciskami dostępnymi z poziomu wózka, informacja wizualna ułatwiająca orientację w budynku, kabiny pracy indywidualnej i toalety dla osób z niepełnosprawnościami oznakowane w alfabecie Braille'a oraz w technologii NFC, agendy.

Baza dydaktyczna i naukowa jest stale unowocześniana i wzbogacana, zgodnie z potrzebami nauczycieli i studentów. Infrastruktura Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa oraz system biblioteczno-informacyjny są na bieżąco monitorowane i oceniane. Monitorowanie bazy dydaktycznej i naukowej ma charakter permanentny. Służy utrzymaniu jej stanu technicznego, systematycznemu unowocześnianiu i dostosowywaniu do potrzeb wynikających ze zmieniających się uwarunkowań procesu kształcenia oraz statusu i charakteru badań naukowych. Zapewniona jest też zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Za utrzymanie dobrego stanu technicznego infrastruktury odpowiada specjalista ds. administracyjnych wydziału. Monitorowanie systemu bibliotecznego i jego zasobów odbywa się w oparciu o analizy statystyczne, w tym analizy danych dotyczących wypożyczeń zbiorów tradycyjnych i elektronicznych oraz wykorzystania baz. Realizowane jest to na podstawie Zarządzenia Nr 66/2023 z dnia 30 czerwca 2023 r. Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach w sprawie określenia wewnętrznego systemu diagnozowania potrzeb dydaktycznych.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza Uczelni jest zgodna z wymaganiami określonymi tradycyjnie dla kierunku gospodarka przestrzenna. Umożliwia ona prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, w tym przygotowania do prowadzenia działalności naukowej i udział w tej działalności. Niemniej jednak mankamentem oferowanego studentom wyposażenia jest brak przystosowania do niektórych potrzeb dedykowanych specjalnie dla kierunku gospodarka przestrzenna, koniecznego do prac urbanistycznych i planowania przestrzennego oraz do prac z geodezji i kartografii.

Infrastruktura jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający im pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Rekomenduje się zakup lub przystosowanie stołów do pracy nad planami o większych powierzchniach oraz punktu lub urządzeń do skanowania i wydruków wielkoformatowych.

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi współpracuje kadra odpowiedzialna za realizację ocenianego kierunku w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Celem tych działań jest możliwość spełnienia oczekiwań pracodawców formułowanych wobec kandydatów do pracy w gospodarce przestrzennej i sektorach powiązanych z

ochroną środowiska. Podpisano szereg umów o współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tym z pracodawcami m.in. z Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki w Warszawie, Urzędem Gminy Zbuczyn, partnerskimi szkołami ponadpodstawowymi (m.in. Sokołów Podlaski, Miętne, Leśna Podlaska, Siedlce, Stare Lubiejewo, Bielsk Podlaski). Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie badań naukowych i realizacji procesu dydaktycznego na kierunku gospodarka przestrzenna opiera się również na porozumieniach nieformalnych (m.in. Urząd Gminy Siedlce, Urząd Gminy Radzyń Podlaski, Urząd Miasta Siedlce, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego, Zespół Mazowieckich Parków Krajobrazowych, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Starostwo Powiatowe w Siedlcach, Wojewódzki Urząd Pracy, Filia w Siedlcach).

Zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego obejmuje głównie województwo mazowieckie, sąsiednie województwa, ale także inne rejony Polski. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy. Są to: organizacja praktyk, wizyty studyjne, realizacja prac etapowych i dyplomowych, wykłady, spotkania. Tworzone są mechanizmy bezpośredniej interakcji studentów z pracodawcami, co realizowane jest poprzez organizację i realizację programu praktyk zawodowych, wyjazdy studyjne w celu odwiedzin instytucji oferujących miejsca praktyk oraz pracy, bezpośrednie spotkania z pracodawcami w ramach wydarzenia „Dzień z Gospodarką Przestrzenną”, udział w konferencji - podsumowaniu międzynarodowego projektu Building Back Better, czy cyklicznych wydarzeniach p.n. Festiwal Nauki i Sztuki, Dni Otwarte z Wydziałem Nauk Rolniczych. Rozwijane są również kanały dostępu do otoczenia społecznego w celu transferu wiedzy na rzecz społeczeństwa, popularyzacji wiedzy, w tym także propagowanie gospodarki przestrzennej wśród młodzieży szkół średnich. W ostatnich latach zajęcia dla studentów przeprowadziło łącznie 13 wykładowców z takich ośrodków jak: Lwowski Narodowy Uniwersytet Przyrodniczy w Dublanach, Słowacki Uniwersytet Rolniczy w Nitrze, Uniwersytet im. Aldo Moro w Bari, Uniwersytet w Katanii, Uniwersytet Preszowski. W ramach zajęć realizowane były koncepcje i prace badawcze dla interesariuszy zewnętrznych. Była to m.in. współpraca z firmą Lamitar, Elmo SA, firmą Termisil S.A, a także z Urzędem Miasta Siedlce. W ramach prowadzonej współpracy organizowane były wyjazdy studyjne (m.in. Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki w Warszawie, Urząd Gminy w Siedlcach, Starostwo Powiatowe w Siedlcach, Ogród Botaniczny PAN w Powsinie, Ogród Botaniczny UMCS w Lublinie), seminaria, wykłady i warsztaty dla studentów kierunku gospodarka przestrzenna (m.in. Światowy Dzień Inżyniera - Inżynierskie rozwiązania dla zrównoważonego świata z udziałem m.in. przedstawiciela Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT i OZE Group sp. z o.o. w Sokołowie Podlaskim, seminarium Smart Vilages – gmina ekologiczna, społeczność zrównoważona z udziałem przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie i Urzędu Gminy w Zbuczynie, Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki w Warszawie - sesja terenowa: historia i walory architektoniczno-urbanistyczne skarpy warszawskiej zachodniego brzegu Wisły oraz wyzwania urbanistyczne w dużych miastach i czynniki kształtowania ładu przestrzennego).

Decyzją Dziekana Wydziału Agrobiotechnologii i Nauk o Zwierzętach (obecnie Wydziału Nauk Rolniczych) w 2022 roku powołana została Rada Interesariuszy przy Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa. Do zadań Rady należy:

- opiniowanie programów studiów,
- zgłaszanie propozycji zmian w programach studiów,
- oferowanie studentom kierunku możliwości odbywania praktyk zawodowych,
- stwarzanie studentom możliwości przeprowadzenia badań i pozyskania informacji niezbędnych do opracowywania prac dyplomowych,

- okazjonalne przeprowadzanie zajęć warsztatowych dla studentów.

W trakcie trwania pandemii współpraca ze środowiskiem pracodawców i otoczeniem społeczno-gospodarczym nie została zahamowana. Wszelkie aktywności miały miejsce przy użyciu komunikatorów lub w formie hybrydowej. Podczas spotkania przedstawiciele środowiska społeczno-gospodarczego wyrażali zadowolenie z poziomu wiedzy studentów i absolwentów, ich kompetencji zawodowych a także ze współpracy z kierunkiem. Zgłaszano duże zapotrzebowanie na absolwentów tego kierunku na miejscowym rynku pracy.

Współpraca Wydziału Nauk Rolniczych, w tym Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa w tym kierunku gospodarka przestrzenna z otoczeniem społeczno-gospodarczym, ma również charakter nieformalny oparty o wieloletnie i bezpośrednie relacje nauczycieli akademickich z interesariuszami zewnętrznymi, będące platformą wymiany poglądów oraz kształtowania wizji kształcenia z uwzględnieniem potrzeb pracodawców. Organizowane były nieformalne konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie zagadnień badawczych poświęconych zrównoważonej gospodarce wodnej w obliczu zmian klimatu i pogłębiającego się zjawiska suszy w środowisku, opisywanych w pracach dyplomowych.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów, nieformalnie. Przeglądy współpracy odbywają się podczas spotkań Wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia. Efektem tych nieformalnych przeglądów są wnioski o włączenie kolejnych interesariuszy do współpracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi kadra odpowiedzialna za realizację kierunku współpracuje jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Oceniając rodzaj, zakres i zasięg działalności tych instytucji należy stwierdzić, że ich dobór jest właściwy. Współpraca ma charakter stały, systematyczny i przybiera różnorodne formy. Praktyka zawodowa oraz współpraca z firmami daje studentom możliwość zgłębiania aktualnych i realnych potrzeb zawodowego rynku pracy, zdobycia umiejętności współpracy z różnymi środowiskami. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Bezpośredni kontakt kierunku ze środowiskiem pracodawców spowodował możliwość szybkiego i właściwego reagowania na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego przy opracowaniu koncepcji kształcenia. Pracownicy oraz studenci prowadzą szereg działań przeznaczonych dla otoczenia społeczno-gospodarczego, które mają charakter promocyjny i popularnonaukowy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. sformalizowanie okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów;
2. dalsze zacieśnianie kontaktów ze środowiskiem zawodowym szczególnie pracodawcami w celu budowy koncepcji kształcenia dla zmieniających się wyzwań zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku wraz z informacją zwrotną do wnioskodawców o wprowadzonych na ich wniosek zmianach.

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Strategię umiędzynarodowienia Uniwersytetu w Siedlcach reguluje Załącznik do Uchwały Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego nr 64/2018 z dn. 28 listopada 2018 r. Zgodnie z nią Uczelnia kładzie duży nacisk na stałe zwiększanie się umiędzynarodowienia procesu kształcenia, czego efektem ma być lepsze przygotowanie absolwentów do podjęcia pracy na rynku polskim i międzynarodowym, wymagającym zrozumienia aspektów wielokulturowości oraz specjalistycznej znajomości języków obcych. Cele realizowane są zarówno w oparciu o wymianę akademicką i praktyki studentów w ramach programu Erasmus+, jak i ożywioną współpracę kadry z jednostkami zagranicznymi. Umożliwia to wzajemną wymianę doświadczeń oraz wzrost kompetencji, co bezpośrednio przekłada się na jakość kształcenia w Uczelni oraz na jej promocję.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na ocenianym kierunku gospodarka przestrzenna jest realizowane głównie poprzez:

- zapewnienie kształcenia w językach obcych w ramach lektoratów obowiązkowych i zajęć fakultatywnych;
- uczestnictwo w programie mobilności Erasmus+, w tym wymianę studentów w ramach studiów oraz wymianę pracowników w celach szkoleniowych i realizacji zajęć dydaktycznych;
- uczestnictwo nauczycieli w wizytach studyjnych na wybranych uczelniach europejskich;
- uczestnictwo w konferencjach, seminariach i szkoleniach międzynarodowych, w tym zagranicznych,
- współpracę naukowo-badawczą i dydaktyczną z naukowcami i nauczycielami akademickimi reprezentującymi uczelnie zagraniczne.

Pierwszym niezbędnym etapem procesu umiędzynarodowienia kształcenia studentów i nauczycieli jest przygotowanie językowe przeprowadzane zarówno w ramach obowiązkowych lektoratów, jak i przedmiotów fakultatywnych. Umożliwia ono posługiwanie się językiem obcym w stopniu umożliwiającym edukację na uczelniach partnerskich oraz przekazywanie wiedzy na zewnątrz, m.in. na

konferencjach i seminariach międzynarodowych. Umożliwia naukowcom wzajemną komunikację i wymianę myśli, prowadzenie badań naukowych za granicą i realizację publikacji o nich traktujących. Celem edukacyjnym realizacji treści programowych z języka obcego przez studentów jest przygotowanie do biegłego posługiwania się nim w komunikacji bezpośredniej oraz do korzystania z obcojęzycznej literatury w toku studiów, zwłaszcza podczas przygotowania pracy inżynierskiej i magisterskiej. Weryfikację osiągnięcia kompetencji językowych przez studentów określają sylabusy: *język obcy* i *język obcy specjalistyczny*. Studenci kierunku gospodarka przestrzenna mają możliwość uczenia się w ramach lektoratów obowiązkowych 3 języków obcych: angielskiego, rosyjskiego i niemieckiego. Łączny wymiar godzin na studiach pierwszego stopnia wynosi 120 godzin, zaś na studiach drugiego stopnia - 30 godzin. Umożliwia to uzyskanie umiejętności na poziomie B2 oraz B2+. Studenci kierunku mogą również pogłębiać wiedzę specjalistyczną z języka angielskiego w ramach oferty przedmiotów fakultatywnych. Od roku akademickiego 2021/2022 w programie studiów pierwszego stopnia przewidziano 9 przedmiotów fakultatywnych z możliwością wyboru języka angielskiego, jako języka wykładowego. Należą do nich takie przedmioty jak: *historia architektury i urbanistyki, kształtowanie terenów zieleni, planowanie przestrzenne, zasady projektowania, gruntoznawstwo, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, projektowanie urbanistyczne, strategia rozwoju gminy, inżynieria wodna i ściekowa*. Ponadto studenci mogą uczestniczyć w dodatkowych kursach oraz przystąpić do egzaminu o randze międzynarodowej (TOIEC Listening and Reading) i egzaminu na certyfikat biegłości. Kursy i egzaminy prowadzone są przez lektorów Centrum Języków Obcych UwS i są autoryzowane przez partnera ETS Global Polska.

Jedną z form poszerzenia i doskonalenia wiedzy kierunkowej jest zaangażowanie w proces edukacyjny w języku angielskim profesorów wizytujących, w ramach pobytów krótko- i długoterminowych w Uczelni. Na przykład w semestrze letnim w roku akademickim 2022/2023 oraz 2023/2024 zajęcia dla studentów prowadził profesor wizytujący ze Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze. Studenci mają też możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w języku obcym przez nauczycieli uczelni zagranicznych w ramach programów Erasmus+ oraz CEEPUS. W latach 2020-2024 zajęcia dla studentów przeprowadziło łącznie 13 wykładowców z takich ośrodków jak: Lwowski Narodowy Uniwersytet Przyrodniczy w Dublanach, Słowacki Uniwersytet Rolniczy w Nitrze, Uniwersytet im. Aldo Moro w Bari, Uniwersytet w Katanii, Uniwersytet w Preszowie. Dodatkową formą komunikacji w językach obcych są staże i wizyty studyjne naukowców zagranicznych. W latach 2019-2024 w Jednostce przebywało łącznie 10 nauczycieli akademickich z takich ośrodków jak: Lwowski Narodowy Uniwersytet Przyrodniczy w Dublanach, Igdir University w Turcji, Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Ł. Ukrainki. Ich pobyt oraz wymiana myśli okazały się być w procesie edukacji językowej również bardzo produktywne.

Formą internacjonalizacji kształcenia jest uczestnictwo w programie Erasmus+. Studenci kierunku gospodarka przestrzenna oraz pracownicy badawczo-dydaktyczni i administracyjno-technicznymi Instytutu mają możliwość wyjazdów zagranicznych do 100 uczelni partnerskich oraz odbycia praktyk. Wykaz uczelni partnerskich dostępny jest na stronie internetowej Uczelni, w zakładce programu Erasmus+.

Realizacją współpracy w ramach tego programu zajmuje się w Uczelni Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą podlegający Prorektorowi ds. nauki oraz na Wydziale Nauk Rolniczych - koordynator Erasmus+, który przeprowadza nabór studentów i pracowników do uczestnictwa w programach w ramach obowiązującego harmonogramu, zgodnie z Zarządzeniem Rektora Nr 5/2024. Akcje promocyjne związane z propagacją wyjazdów organizowane są regularnie, zarówno na poziomie uczelnianym, jak wydziałowym. Organizowane są też spotkania studentów z uczestnikami programu

Erasmus+. Na bieżąco uaktualniane są też informacje na stronie internetowej Uczelni, zawierającej wzory niezbędnych dokumentów, wyszukiwarkę praktyk studenckich oraz listę zagranicznych uczelni partnerskich. Informacje o naborach ukazują się systematycznie na stronach internetowych Wydziału i Instytutu oraz w mediach społecznościowych.

Okres pandemii mocno ograniczył mobilność studentów i nauczycieli akademickich do ośrodków zagranicznych. W semestrze letnim roku akademickiego 2023/2024 tylko 1 studentka kierunku gospodarka przestrzenna wzięła udział w wymianie akademickiej, w ramach programu Erasmus+ (BIP). Poświadcza to ogólną tendencję spadkową, zarówno w zainteresowaniu studentów taką formą edukacji, jak i istnienie obiektywnych przyczyn uniemożliwiających ich wyjazdy na dłuższy czas (np. na semestr) za granicę, pomimo dużej oferty i ułatwionej procedury dostępności w tym zakresie. Jako główną przyczynę podają oni obowiązki zawodowe lub uwarunkowania rodzinne. Wielu studentów już pracuje, a inni, pochodzący z terenów wiejskich, pomagają rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Nie mogą ich opuścić, gdyż mają egzystencjalne zobowiązania.

Pomimo tego Uczelnia podejmuje liczne działania polegające na zwiększeniu aktywności studentów w mobilności międzynarodowej. Na stronach internetowych oraz w uczelnianych mediach społecznościowych Uniwersytetu, Wydziału oraz Instytutu systematycznie podawane są informacje i zaproszenia do składania wniosków. Cyklicznie prowadzone są akcje informacyjne i popularyzatorskie, na których przekazywane są zalety wyjazdów do zagranicznych uczelni partnerskich.

Oferta dla studentów zagranicznych przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+ i studiujących kierunek gospodarka przestrzenna lub pokrewny obejmuje 9 zajęć w języku angielskim: *economics (ekonomia)*, *technical drawing and planning (rysunek techniczny i planistyczny)*, *economic geography (geografia ekonomiczna)*, *commune development strategy (strategia rozwoju gminy)*, *urban design (projektowanie urbanistyczne)*, *cartography (kartografia)*, *ground properties (gruntoznawstwo)*, *sustainable development of rural areas (zrównoważony rozwój obszarów wiejskich)*, *techniques for creating 3D models and visualisation (techniki tworzenia modeli 3D i wizualizacja)*. Pełna oferta zajęć realizowanych w Instytucie Rolnictwa i Ogrodnictwa dla studentów zagranicznych, z wymiarem godzin i punktami ECTS, znajduje się na stronie internetowej uczelni. W Instytucie trwają aktualnie prace nad rozszerzeniem oferty zajęć dla studentów studiów drugiego stopnia w języku angielskim.

Studenci zagraniczni przebywający w Uniwersytecie w Siedlcach są pod stałą opieką jednostki Welcome Center. Jej głównym celem jest wsparcie studentów oraz kandydatów decydujących się na podjęcie studiów w Uczelni (nr umowy: BPI/WTP/2021/1/00030/U/0000; finansowanie - Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej). Opieka ta obejmuje m.in. przeprowadzanie warsztatów, spotkań otwartych, integracji studentów zagranicznych i polskich oraz pomoc w sprawach formalnych. Organizowane są certyfikowane szkolenia dotyczące różnic międzykulturowych. Przeszkolony został także koordynator ds. Erasmus+ i Welcome Center będący pracownikiem Wydziału Nauk Rolniczych. Jednym z najważniejszych celów w strategicznych działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej jest doskonalenie sprawności językowej kadry badawczo-dydaktycznej i administracyjnej. Jedną z form realizujących te cele jest jej czynny udział w wymianie zagranicznej. W ramach programu Erasmus+ w latach 2019-2024 zrealizowano 36 wyjazdów pracowników badawczo-dydaktycznych (Staff Mobility for Teaching) oraz 2 wyjazdy pracowników administracyjno-technicznych (Staff Mobility for Training). W roku akademickim 2023/2024 2 pracowników badawczo-dydaktycznych wzięło udział w mobilności w ramach programu CEEPUS. Mobilności te zrealizowane zostały do następujących uczelni: Slovak University of Agriculture in Nitra (Słowacja), Latvia University of Life Sciences and Technologies (Łotwa), Vytautas Magnus University (Litwa), University of Bari (Włochy), University of Presov (Słowacja), Instituto Politecnico de Santarem (Portugalia), University of Catania (Włochy).

Jedną z najważniejszych form naukowej współpracy międzynarodowej są wyjazdy pracowników Instytutu do uczelni zagranicznych na zagraniczne staże naukowe i wizyty studyjne. Oprócz realizacji celów naukowych następuje podczas nich także wymiana doświadczeń dydaktycznych. W latach 2019-2024 pracownicy Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa zrealizowali 13 staży zagranicznych w takich ośrodkach jak: Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku (Ukraina), Słowacki Uniwersytet Rolniczy w Nitrze (Słowacja), Uniwersytet Preszowski (Słowacja), Uniwersytet Rolniczy w Atenach (Grecja), Instytut Badawczy Gleboznawstwa i Ochrony Gleb w Preszowie (Słowacja). W roku 2023 w ramach projektu pt. „Liderzy w zarządzaniu uczelniami” 2 osoby odbyły wizytę studyjną w Uniwersytecie Technicznym w Monachium (Niemcy).

Efektom współpracy międzynarodowej są też przyjazdy wykładowców zagranicznych w formule visiting profesor, w ramach programu Erasmus+ i CEEPUS, a także przyjazdy w ramach międzynarodowej współpracy naukowo-dydaktycznej. Efektom tej współpracy jest ponad 40 publikacji naukowych wydanych w latach 2019-2024 przez pracowników Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa z naukowcami zagranicznych ośrodków. Ponadto pracownicy Instytutu prowadzą zajęcia w języku angielskim pt. Ecotourism in Poland oraz Academic Business Incubators in Poland, które zostały zaprezentowane studentom zagranicznym w ramach programu Erasmus+.

Jedną z istotnych form umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego i badań naukowych jest także udział pracowników Instytutu w komitetach organizacyjnych i naukowych międzynarodowych konferencji. (m.in. 45. Konferencja Naukowa z cyklu Rejonizacja chwastów segetalnych w Polsce nt. „Bioróżnorodność w krajobrazie rolniczym” – Siedlce 6-7 września 2023 r.; II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna „Zaawansowane technologie uprawy owoców i warzyw bezpiecznych dla środowiska” – Lwów-Dubłany 28-29 marca 2024 r.; XVIII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna Studentów i Doktorantów „Młoda nauka Wołynia: Priorytety i perspektywy badań” – Łuck 4-15 maja 2024 r.). Jest nią także członkostwo w redakcjach naukowych czasopism zagranicznych takich jak: Bulletin of Lviv National Environmental University; Plant Varieties Studying and Protection, Journal of Applied Research; Agriculture, Special Issue Editors "The Role of Plant Hormones and Growth Regulators in Modern Crop Cultivation Technologies".

Monitorowanie i ocena zakresu umiędzynarodowienia należy do kompetencji Działu Nauki i Współpracy z Zagranicą UwS i odpowiedniego koordynatora Erasmus+ na Wydziale Nauk Rolniczych. Monitorowaniu podlegają przede wszystkim: liczba kandydatów i studentów pochodzących z zagranicy, badania i publikacje międzynarodowe, stan oraz perspektywy mobilności międzynarodowej studentów i wykładowców. Badania są prowadzone regularnie, co pozwala na śledzenie rozwoju w zakresie umiędzynarodowienia. Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia otrzymuje cyklicznie informacje o poziomie umiędzynarodowienia, a ich wyniki są wykorzystywane do podnoszenia jakości w zakresie tej działalności.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku gospodarka przestrzenna. Uczelnia aktywnie promuje program Erasmus+. Jest otwarta na kształcenie studentów z innych krajów i sama stara się aktywnie zachęcać swoich studentów do takich wyjazdów. Władze Uczelni zapewniają studentom zarówno możliwość wyjazdów na różne przedsięwzięcia zagraniczne jak i możliwość udziału w wykładach zagranicznych naukowców odwiedzających Uczelnię.

Pracownicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku korzystają z programów dotyczących mobilności i prowadzą zajęcia na uczelniach zagranicznych. Uczelnia pozyskuje projekty wspierające umiędzynarodowienie. Doświadczenia ze współpracy międzynarodowej są uwzględniane w doskonaleniu koncepcji i programów studiów. Na ocenianym kierunku prowadzone jest monitorowanie procesu umiędzynarodowienia, a jego wyniki są wykorzystywane do rozwoju umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uniwersytet w Siedlcach zapewnia studentom ocenianego kierunku wszechstronne i kompleksowe wsparcie w procesie uczenia się. Dedykowane wsparcie objawia się na wielu płaszczyznach, poprzez m.in. wsparcie w przygotowaniu do działalności naukowej i zawodowej, wielowymiarowe wsparcie osób z niepełnosprawnościami, pomoc materialną i kompleksowe wsparcie administracyjne. Wsparcie jest systematyczne i stałe.

Studenci kierunku przygotowani są we właściwy sposób do działalności naukowej, zawodowej i społecznej. Studenci mają możliwość rozwoju naukowego. Na Wydziale działa Studenckie Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej. Studenci mają możliwość wyjazdów na konferencje naukowe oraz pracy w zespołach naukowych, czego zwieńczeniem są studenckie wystąpienia i publikacje. Studenci mogą ubiegać się o dofinansowywanie wyjazdów konferencyjnych i studyjnych. W realizacji prac badawczych studentom pomagają nauczyciele akademicy. Uniwersytet w Siedlcach podjął współpracę z Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki w Warszawie, dzięki czemu studenci mogą brać udział w konferencjach i szkoleniach oraz odbywać tam praktyki zawodowe. W Uczelni działa Biuro Karier, które oferuje studentom pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, rozmowę doradczą, informowanie o aktualnych ofertach

pracy, stażach i praktykach. Studenci co roku mogą wziąć udział w Ogólnopolskim Tygodniu Kariery oraz w Uniwersyteckiej Giełdzie Pracy.

Uczelnia motywuje i wspiera studentów wybitnych w różnych obszarach. Rozwój indywidualnych potrzeb jest możliwy dzięki Indywidualnemu Programowi Studiów, w ramach którego student ma możliwość odbywać część zajęć w innej uczelni. Studenci uzyskujący wybitne wyniki sportowe mogą skorzystać z Indywidualnej Organizacji Studiów. Regulamin studiów zapewnia, że Dziekan i Rektor mogą nagrodzić wyróżniających się studentów ustną pochwałą, dyplomem uznania lub nagrodą rzeczową. Stowarzyszenie Przyjaciół Uniwersytetu w Siedlcach co roku przyznaje najlepszemu studentowi Uczelni nagrodę finansową im. Prof. Lesława Szcherby.

Uczelnia wywiązuje się również z ustawowych obowiązków wsparcia materialnego dla studentów i zapewnia im możliwość uzyskiwania stypendium socjalnego, zapomóg, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Studenci są dobrze poinformowani o drogach i możliwościach uzyskania dodatkowych stypendiów. W Uczelni działa Sekcja ds. Świadczeń dla Studentów, które pomaga studentom w składaniu wniosków.

Uczelnia wspiera studentów pod kątem finansowym i organizacyjnym w sytuacji wyrażenia przez nich zainteresowania aktywnościami sportowymi lub artystycznymi. W Uczelni działa Akademicki Związek Sportowy, Uczelniany Ośrodek Kultury, Chór Akademicki i czasopismo studenckie. W latach 2021-2022 w Uczelni realizowano program „Uniwersytet Sportowy”, w ramach którego promowano aktywność fizyczną wśród społeczności akademickiej. Studenci mają możliwość realizacji części studiów za granicą w ramach programu Erasmus+. Uniwersytet w Siedlcach realizuje program CEPUS – Środkowoeuropejski Program Wymiany Uniwersyteckiej, umożliwiający zagraniczne staże i praktyki zawodowe.

Uczelnia zapewnia wsparcie w procesie uczenia się z uwzględnieniem potrzeb wielu grup studentów. Studentom mającym trudności w opanowaniu materiału dydaktycznego zapewnia się zajęcia wyrównawcze. Uczelnia zapewnia szeroki zakres wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. W Uczelni funkcjonuje Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami oraz Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnością. Do zadań centrum należy koordynowanie i organizowanie pracy jednostek wspomagających kształcenie osób z niepełnosprawnościami oraz wsparcie w realizacji zajęć zgodnie z indywidualnymi potrzebami studentów. Studenci mogą skorzystać z pomocy osobistego asystenta. Centrum systematycznie organizuje również bezpłatne kursy języka migowego. W regulaminie studiów zgodnie z ustawą określono zasady przyznawania Indywidualnej Organizacji Studiów. Taka możliwość przysługuje w szczególności osobom z niepełnosprawnościami, zaangażowanym w działalność społeczną, studentki w ciąży i studenci będący rodzicami.

Uczelnia jest odpowiednio przygotowana do wspierania osób dotkniętych zjawiskiem dyskryminacji, przemocy wśród społeczności akademickiej oraz problemami natury psychologicznej. Wszyscy studenci odbywają obowiązkowe szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. W Uczelni działa Pełnomocnik ds. przeciwdziałania mobbingowi, molestowaniu i dyskryminacji. Do zadań pełnomocnika należy rozpatrywanie skarg dotyczących zjawisk mobbingu lub nierównego traktowania. W roku poprzednim zorganizowano szkolenia z przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi studentom wszystkich lat, a od tego roku takie szkolenia prowadzone są dla studentów 1 roku. Studenci mają dostęp do pomocy psychologicznej.

Studenci ocenianego kierunku mają zapewnioną kompleksową obsługę administracyjną. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny funkcjonowania dziekanatów są odpowiednie z perspektywy studenckiej. Obsługa studentów odbywa się za pomocą programu USOSweb. Studenci pierwszego roku biorą udział w spotkaniach, podczas których omawia się zasady

wsparcia i przyznawania pomocy materialnej. Każdy rocznik ma swojego opiekuna. Opiekunowie pozostają w stałym kontakcie ze studentami i pełnią funkcję pośredników pomiędzy studentami a władzami uczelni. W Uczelni funkcjonuje opiekun ds. praktyk, który spotyka się ze studentami w celu przedstawienia zasad realizacji i zaliczenia praktyk. Nauczyciele akademicki są dostępni dla studentów podczas wyznaczonych godzin konsultacji. Godziny konsultacji są podane na stronie internetowej Instytutu. Studenci mają dostęp do bezpłatnej sieci internetowej EDUROAM.

Na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Studenci mogą wybrać drogę formalną i nieformalną składania wniosków. Każdy student może zgłosić skargę lub wniosek do opiekuna roku lub udać się na cotygodniowy dyżur Dziekana. W Uczelni działa rzecznik dyscyplinarny, który może stanowić wsparcie w rozwiązywaniu sytuacji spornych. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi również anonimowo za pomocą ankiet studenckich i skrzynki podawczej.

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie samorządu studenckiego. Członkowie samorządu mają możliwość współpracy z władzami Uczelni, formułując swoje uwagi i sugestie w zakresie funkcjonowania Wydziału i Uczelni i przekazując je władzom do rozpatrzenia. Samorząd Studentów posiada swoją siedzibę oraz adekwatny do potrzeb budżet. Studenci działający w ramach samorządu mają możliwość uczestniczenia w procesach dotyczących jakości kształcenia, reprezentują studentów w gremiach uczelnianych i opiniują programy studiów.

Uczelnia przy uwzględnieniu partycypacji studenckiej monitoruje i ewaluje szeroko pojęte wsparcie studenckie, w tym skuteczność funkcjonujących na Uczelni rozwiązań w aspekcie wsparcia studenckiego, formy wsparcia, czy poziomu zadowolenia interesariuszy wewnętrznych. Działania te stanowią podstawę do podejmowania pożądanych z perspektywy studenckiej zmian. Studenci regularnie wypełniają ankiety, w których oceniają m.in. pracę dziekanatu, sekcję ds. świadczeń dla studentów, wsparcie administracyjne. Studenci mają możliwość zgłaszania swoich uwag również w sposób nieformalny dzięki regularnym dyżurom Dziekana.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów kierunku gospodarka przestrzenna w Uniwersytecie w Siedlcach w procesie uczenia się prowadzone jest systematycznie, wielopłaszczyznowo i przybiera zróżnicowane formy wykorzystujące nowoczesne technologie, adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się. Dedykowane wsparcie odpowiada oczekiwaniom studentów i jest dostosowane do ich indywidualnych potrzeb. Wsparcie przyjmuje formę merytoryczną, organizacyjną i finansową. Opieka administracyjna w odpowiedni sposób wspiera proces kształcenia. Studenci są motywowani do wykraczania poza aspekt dydaktyczny. Uczelnia wspiera studentów w procesie wejścia na rynek pracy. Dobrze działa system skarg, próśb i zażaleń, w którym uczestniczą władze Uczelni oraz samorząd studencki. Regularnie monitoruje się poziom wsparcia studentów. Wszelkie rodzaje wsparcia i działalności Uczelni

dostosowane są również do różnych grup studentów, w szczególności do osób z niepełnosprawnościami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Interesariusze mogą czerpać informacje dotyczące kierunku gospodarka przestrzenna ze strony internetowej Uczelni i z Biuletynu Informacji Publicznej. Strona internetowa Uniwersytetu w Siedlcach zbudowana jest w przejrzysty sposób, wszystkie zawarte na niej informacje są publiczne i przedstawione w sposób przejrzysty. Strona jest dopasowana do potrzeb studentów zagranicznych, umożliwiając odczyt informacji w języku angielskim i ukraińskim oraz umożliwia odczyt przez osoby z niepełnosprawnościami.

Strona, odpowiednie podstrony zapewniają ważne dla kandydatów, studentów i otoczenia pracodawców informacje i obejmują:

- cel kształcenia;
- kompetencje oczekiwane od kandydatów;
- warunki przyjęci na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów;
- terminarz procesu przyjęć na studia;
- sylwetkę absolwenta;
- charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się oraz jego organizacji, w tym uznawanie efektów uczenia się;
- przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe;
- charakterystykę studiowania na kierunku;
- zakres możliwego wsparcia w procesie uczenia się;
- regulamin studiów;
- zasady dyplomowania;
- regulaminy świadczeń;
- regulamin praktyk zawodowych;
- plany zajęć;
- informacji o funkcjonowaniu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia;

Na stronie znajduje się informacja o możliwości wymian zagranicznych, w tym o programie Erasmus+ oraz o działających w Uczelni organizacjach studenckich. Na stronie nie ma łatwego dostępu do

szczegółowych informacji o funkcjonowaniu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i wynikach ewaluacji zajęć.

Uczelnia publikuje również informacje związane z kształceniem prowadzonym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia odległość.

W Biuletynie Informacji Publicznej Uniwersytetu w Siedlcach, zgodnie z ustawą opublikowano statut i strategię uczelni, regulamin zarządzania prawami autorskimi, regulamin studiów, program studiów, regulamin świadczeń, zasady i tryb przyjmowania na studia.

Uczelnia prowadzi monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Interesariusze wszystkich grup, w tym studenci mogą zgłaszać uwagi i zastrzeżenia poprzez kontakt z opiekunami roku, a także w sekretariacie Instytutu Rolnictwa lub u kierownika Dziekanatu Wydziału Nauk Rolniczych. Wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach na kierunku gospodarka przestrzenna.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Relevantne z perspektywy studentów, kandydatów oraz innych osób zainteresowanych informacje o studiach pozostają powszechnie dostępne z uwzględnieniem możliwości swobodnego i nieskrępowanego dostępu do nich przez osoby wykazujące taką chęć, uwzględniając osoby ze specjalnymi potrzebami. Informacja obejmuje wymagane przepisami elementy, w tym cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, wszystkie warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Strona internetowa została przygotowana w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, nie zawierając przy tym istotnych ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem oraz oprogramowaniem. Układ strony internetowej umożliwia intuicyjne wyszukiwanie informacji przez różnych odbiorców. Prowadzony jest monitoring upublicznianych informacji o studiach pod kątem ich aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uniwersytet w Siedlcach i Wydział Nauk Rolniczych realizuje politykę jakości w oparciu o ujednolicony dla wszystkich Wydziałów Uczelni system zapewnienia jakości kształcenia. Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wprowadzony Uchwałą nr 133/2023 Senatu z dnia 24 maja 2023 roku. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia stanowi zespół dążeń i działań środowiska akademickiego do doskonalenia procesu dydaktycznego, z uwzględnieniem specyfiki uczelni i przyjętej strategii Uniwersytetu, a celem tego systemu jest umocnienie poczucia odpowiedzialności za jakość kształcenia wszystkich uczestników systemu, w szczególności interesariuszy wewnętrznych (kadry akademickiej, studentów, doktorantów oraz kadry administracyjnej i technicznej) oraz zewnętrznych. System jakości kształcenia opiera się na procedurach dotyczących praktycznie wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego, w tym w zakresie monitorowania i weryfikacji osiągania zamierzonych efektów uczenia i oceny jakości zajęć dydaktycznych. Zgodnie z postanowieniami Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu (Zarządzenie Rektora Nr 77 z dnia 23 sierpnia 2024 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego UwS) Prorektor ds. studiów nadzoruje m.in.: organizację, funkcjonowanie i realizację kształcenia w Uniwersytecie we wszystkich jego formach, sprawy związane z prowadzonymi przez Uniwersytet studiami i innymi formami kształcenia, w tym także dotyczące uprawnień do ich prowadzenia; tworzenie planów i programów studiów, w tym opisów efektów uczenia się; działalność w zakresie tworzenia nowych kierunków studiów; organizację i przebieg rekrutacji na studia; realizację ustalonego wymiaru zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich; funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia, systemu świadczeń dla studentów, samorządu studentów, a także studenckiego ruchu kulturalnego i sportowego. Koordynowaniem działań realizowanych w ramach uczelnianego systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia.

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za kształcenie na kierunku gospodarka przestrzenna jest Wydział Nauk Rolniczych. Wydziałem kieruje Dziekan, który odpowiada za działalność dydaktyczną i organizacyjną prowadzoną przez jednostki organizacyjne Wydziału; zapewnia prawidłową organizację toku studiów i procesu kształcenia, w tym wnioskuje o utworzenie kierunku studiów lub specjalności na kierunku studiów i o wprowadzenie zmian w programach studiów na istniejących kierunkach oraz prowadzi sprawy z tym związane — po wcześniejszym uzyskaniu opinii Wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia; podejmuje decyzje dotyczące studentów i uczestników innych form kształcenia, zgodnie z postanowieniami obowiązujących regulaminów w tym zakresie; sprawuje nadzór nad zgodnością programów studiów z obowiązującymi przepisami prawa, wypełnianiem obowiązków dydaktycznych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne, organizacją studenckich praktyk zawodowych, organizacją egzaminów dyplomowych, prowadzeniem dokumentacji przebiegu studiów studentów kierunków przypisanych do Wydziału; składa Rektorowi roczne sprawozdania z działalności Wydziału w zakresie prowadzonego kształcenia; powołuje i rozwiązuje stałe oraz doraźne komisje dziekańskie i zespoły. Jednostką organizacyjną Wydziału odpowiedzialną za realizację procesu

dydaktycznego na kierunku gospodarka przestrzenna jest Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa. Instytutem kieruje Dyrektor, do zadań którego należy m.in.: kształtowanie polityki kadrowej Instytutu; sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem działalności badawczej przez pracowników badawczych oraz badawczo-dydaktycznych Instytutu oraz nad upowszechnianiem ich osiągnięć naukowych. Ponadto odpowiada za przygotowanie i realizację programów studiów, a także za ewaluację jakości kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych przez Instytut oraz powierza nauczycielom akademickim Instytutu obowiązki dydaktyczne.

Na Wydziale Nauk Rolniczych funkcjonuje Zespół ds. Jakości Kształcenia w skład, którego wchodzi przewodniczący oraz 7 członków w tym dyrektor Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa, dyrektor Instytutu Zootechniki i Rybactwa, przedstawiciel doktorantów oraz studentów. Zadaniem tego Zespołu jest m.in. opiniowanie projektów programów nowych kierunków studiów, projektów zmian w programach kierunków studiów dotychczas prowadzonych na Wydziale oraz analiza jakości kształcenia realizowanego na Wydziale. Natomiast na poziomie uczelni za opiniowanie projektów programów studiów odpowiada Senacka Komisja ds. jakości kształcenia. Istotną rolę w doskonaleniu jakości kształcenia pełnią zespoły i komisje powołane przez Dyrektora Instytutu: a) Zespół ds. programów studiów; b) Komisja ds. oceny sylabusów oraz weryfikacji efektów uczenia się, prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia; c) Komisja ds. weryfikacji prac dyplomowych na kierunku Gospodarka przestrzenna I i II stopnia, d) Zespół ds. opiniowania tytułów prac dyplomowych.

Zarządzenie Nr 16/2019 Rektora UPH z 14 marca 2019 r. w sprawie określenia zasad opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia, reguluje szczegółowe zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów. Dotyczy to między innymi sposobu opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych i innych form kształcenia, sposobu opracowywania niektórych elementów planu studiów, trybu uchwalania programu studiów oraz terminów dotyczących uchwalania programów studiów.

W projektowaniu programu studiów, zgodnie ze Statutem Uniwersytetu w Siedlcach, kluczową rolę odgrywa Zespół ds. programów studiów. W skład zespołu wchodzi koordynatorzy poszczególnych kierunków studiów prowadzonych przez Instytut Rolnictwa i Ogrodnictwa, studenci i interesariusze zewnętrzni. W składzie tego Zespołu jest przedstawiciel studentów kierunku gospodarka przestrzenna. Procedura zatwierdzania programu studiów przez Senat Uczelni uruchamiana jest na wniosek Dziekana, który po zasięgnięciu opinii Rady Dyscypliny Rolnictwo i Ogrodnictwo, wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia oraz Samorządu Studentów, przekazuje projekt programu Prorektorowi ds. studiów. Prorektor ds. studiów przekazuje projekt programu do oceny Senackiej Komisji ds. jakości kształcenia, a następnie kieruje do zatwierdzenia przez Senat Uczelni. Na kierunku gospodarka przestrzenna gruntowne zmiany w programie studiów, podyktowane zaleceniami wskazanymi w trakcie poprzedniej oceny kierunku dokonanej przez PKA miały miejsce w 2021 r. Zmiany w programie studiów zostały szczegółowo opisane w kryterium 2 raportu z wizytacji. Dotyczyły one przede wszystkim wprowadzenia szeregu zajęć z obszaru nauk inżynierjno-technicznych oraz zmian w zakresie realizowanych treści kierunkowych. Wprowadzone do programu studiów zmiany sprawiły, że program stał się nowocześniejszy i bardziej odpowiada wymaganiom otoczenia społeczno-gospodarczego. Niemniej jednak przez 3 ostatnie lata Uczelnia nie podjęła działań, które mogłyby jeszcze bardziej unowocześnić program kształcenia na kierunku. Z raportów Zespołu ds. programów studiów wynika, że nie podjęto od 2021 r. kompleksowej analizy funkcjonującego na kierunku gospodarka przestrzenna programu studiów, stąd też nie zidentyfikowano błędów, które stwierdził zespół oceniający PKA podczas oceny kierunku.

Uchwały Senatu regulują corocznie zasady rekrutacji na wszystkie kierunki studiów prowadzonych w Uczelni, w tym na kierunek gospodarka przestrzenna. Uchwała Senatu Nr 164/2023 z dnia 21 czerwca 2023 r., określa się warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna. Analiza zasad rekrutacji na oceniany kierunek wskazuje, że proces rekrutacji jest prawidłowy, stosowane zasady są jasne i przejrzyste, a sposób rekrutacji pozwala na dobór odpowiednich kandydatów na studia, posiadających wiedzę na poziomie gwarantującym osiągnięcie efektów uczenia się. Zasady rekrutacji są także bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Na Wydziale Nauk Rolniczych analizuje się jakość kształcenia na kierunkach funkcjonujących na Wydziale, w tym na gospodarce przestrzennej. Organem prowadzącym przeglądy programów studiów jest Zespół ds. programów studiów oraz Zespół ds. jakości kształcenia. Proces ten wspomagają także: Komisja ds. oceny sylabusów oraz weryfikacji efektów uczenia się, prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych na kierunku gospodarka przestrzenna I i II stopnia, Zespół ds. opiniowania tytułów prac dyplomowych oraz Komisja ds. weryfikacji obronionych prac dyplomowych na kierunku gospodarka przestrzenna I i II stopnia. W celu uzyskiwania informacji służących doskonaleniu jakości kształcenia opracowano szereg procedur, m.in. procedurę: hospitacji zajęć dydaktycznych; oceny zajęć dydaktycznych przez studentów; oceny procesu dyplomowania; zasięgania opinii absolwentów studiów bezpośrednio po ukończeniu studiów; czy też monitorowania losów zawodowych absolwentów.

Na Wydziale Nauk Rolniczych Zespół ds. jakości kształcenia po zakończeniu każdego roku akademickiego przygotowuje raport z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Raport ten jest zgodny z a) Uchwałą Nr 133/2023 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 24 maja 2023 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia; b) Zarządzeniem Nr 76/2021 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego z dnia 28 maja 2021 roku w sprawie ustalenia zasad monitorowania i weryfikacji osiągania efektów uczenia się; c) Zarządzeniem Nr 75/2021 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego z dnia 28 maja 2021 roku w sprawie sposobu przeprowadzania oraz dokumentowania hospitacji zajęć dydaktycznych. Raport przygotowuje się na podstawie: 1) raportów Dyrektorów Instytutów, którzy dokonali analizy osiągniętych efektów uczenia się z zajęć/modułów zajęć zrealizowanych w zakończonym roku akademickim na poszczególnych kierunkach studiów na podstawie raportów nauczyciela akademickiego – koordynatora zajęć/modułu zajęć z weryfikacji i stopnia osiągnięcia przyjętych efektów uczenia się; 2) raportów z podsumowania wyników oceny weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych opracowanych na podstawie protokołów z analizy i oceny weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych, przedłożonych przez Komisje ds. oceny sylabusów oraz weryfikacji efektów uczenia się, prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych na właściwych kierunkach studiów. 3) syntetycznych raportów Komisji ds. oceny sylabusów oraz weryfikacji efektów uczenia się, prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych, Komisji ds. weryfikacji obronionych prac dyplomowych, Zespołów ds. programu studiów, a także planów i protokołów hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy programów studiów oraz analizy rozwoju kadry dydaktycznej. 4) wybranych informacji, ważnych w procesie kształcenia, przedłożonych m.in. przez Dyrektora Instytutu Rolnictwa i Ogrodnictwa, Dziekanat Wydziału Nauk Rolniczych oraz Dział Promocji i Komunikacji. Pisemny raport z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia przekazuje Dziekanowi Wydziału Nauk Rolniczych. Dziekan Wydziału przedkłada w/w sprawozdanie Prorektorowi ds. studiów.

Na kierunku przeprowadza się ocenę weryfikacji efektów uczenia się poprzez analizę prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych. Zakres tej oceny jest szeroki, bowiem z udostępnionych protokołów i raportów wynika, że na studiach pierwszego stopnia ocenie poddano w zależności od roku oceny i semestru 23-38 raportów nauczycieli, a na studiach drugiego stopnia 7 do 33 raportów nauczycieli. Jednak w żadnym protokole nie zapisano uwag, co w kontekście przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA oceny świadczy o małej wnikliwości przeprowadzonych ocen. Ta mała wnikliwość ocen jest skutkiem procedury jaka obowiązuje na Uczelni. W raportach nauczyciel analizuje rozkład ocen końcowych z zajęć oraz odpowiada na pytania np. „Wymienić efekty, których nie zrealizowano i/lub nie zweryfikowano i wskazać przyczyny”, „Wymienić efekty, które osiągnięte zostały z trudnością”. W większości przypadków świadomy nauczyciel weryfikuje wszystkie efekty uczenia, a ten nieświadomy zwykle nie jest w stanie dostrzec popełnionych błędów i dlatego te błędy należy mu wskazać. Komisja dokonuje oceny na podstawie raportów przygotowanych przez nauczycieli akademickich, prawdopodobnie nie wnikając w poprawność przygotowania samych raportów przez nauczycieli akademickich. Analiza protokołów i raportów Komisji ds. oceny sylabusów oraz weryfikacji efektów uczenia się, prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych na kierunku gospodarka przestrzenna I i II stopnia z weryfikacji sylabusów zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna wskazuje, że w semestrze weryfikowanych jest w zależności od roku analizy i od poziomu studiów od 4 do nawet 13 sylabusów. Komisja dostrzegła błędy popełnione przez nauczycieli przy redagowaniu tych dokumentów, m.in. wskazano konieczność poprawienia weryfikacji efektów uczenia się (*ochrona własności intelektualnych, geodezja w gospodarce przestrzennej*), skorygowania bilansu pkt ECTS (*decyzje inwestycyjne na rynkach nieruchomości*), dostosowania literatury do zasobów biblioteki Uniwersytetu (*zarządzanie ryzykiem środowiskowym i ekologicznym*).

Narzędziem umożliwiającym uzyskanie informacji zwrotnych o stopniu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jest ocena zajęć dydaktycznych przez studentów. Zespół oceniający PKA szczegółowo przeanalizował raport z wyników ankiet przeprowadzonych w semestrze zimowym 2023/2024. W przypadku kierunku gospodarka przestrzenna zwraca uwagę stosunkowo dużą zwrotność ankiet studenckich, wynosząca 37%, wysoka ocena nauczycieli akademickich (średnio 4,91) oraz wysoka ocena poszczególnych zajęć (średnia dla 28 modułów zajęć 4,83, zakres ocen 4,43 – 5,00), przy bardzo pozytywnych komentarzach pod adresem nauczycieli prowadzących zajęcia.

Narzędziem służącym monitorowaniu jakości kształcenia na kierunku są hospitacje zajęć. Zajęcia hospitowane są zgodnie z corocznie opracowywanym planem, a liczba wykonywanych hospitacji jest wystarczająca do oceny poprawności realizacji zajęć dydaktycznych. W arkuszu oceny hospitacji zajęć określono 9 kryteriów oceny, m.in. ocenia się poprawność merytoryczną, sposób prowadzenia zajęć i komunikatywność nauczyciela, dobór i wykorzystanie metod i środków dydaktycznych, sposób egzekwowania wiedzy i umiejętności, a na końcu są sformułowane wnioski i zalecenia.

W zakresie monitorowania poprawności procesu dyplomowania funkcjonuje Zespół ds. opiniowania tytułów prac dyplomowych oraz Komisja ds. weryfikacji obronionych prac dyplomowych na kierunku gospodarka przestrzenna I i II stopnia. Zespół ten weryfikuje wszystkie tytuły prac zgłaszane przez nauczycieli akademickich. Analiza protokołów tego Zespołu wskazuje, że generalnie propozycje Zespołu dotyczące zmian w tytułach prac są poprawne. Natomiast Komisja ds. weryfikacji obronionych prac dyplomowych na kierunku gospodarka przestrzenna I i II stopnia ocenia zgodność tematów prac dyplomowych z kierunkiem i specjalnością, zgodność kompetencji promotora z tematem pracy dyplomowej, analizuje liczbę plagiatów wykrytych w systemie antyplagiatowym, średnią ocenę z prac dyplomowych oraz osiągnięte przez studenta efekty uczenia na egzaminie dyplomowym. Komisja ta, oceniając wszystkie prace obronione w danym roku akademickim na kierunku gospodarka

przestrzenna nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości. Natomiast eksperci PKA w trakcie wizytacji zdiagnozowali kilka nieprawidłowości, które co prawda nie były rażące, a dotyczyły m.in. nieprecyzyjnego redagowania celu pracy, niedostatecznego wykorzystania metod statystycznych do interpretacji wyników badań, niedostatecznego wykorzystania literatury źródłowej, lakonicznych recenzji, zawyżania ocen przez promotorów i recenzentów. W związku z tym nasuwa się pytanie, czy obowiązująca obecnie na Uczelni procedura oceny obronionych prac jest właściwa? Zdaniem zespołu oceniającego PKA bardziej właściwa byłaby ocena corocznie mniejszej liczby prac dyplomowych, ale należałoby dokonać bardziej wnikliwej oceny.

Monitoring zawodowych losów absolwentów odbywa się za pośrednictwem Biura Karier, funkcjonującego w Dziale Promocji i Komunikacji UwS. Losy absolwentów monitorowane są do pięciu lat od zakończenia kształcenia. Ponadto analizie podlegają dane zawarte w raportach Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych. Niemniej jednak Uczelnia nie udostępniła zespołowo oceniającemu PKA raportów z tych badań, wskazała jedynie, że ma problemy ze zwrotnością ankiet wysyłanych absolwentom kierunku.

Zespół ds. Jakości kształcenia w corocznych raportach podaje także informacje dotyczące analizy posiadanych kwalifikacji i kompetencji nauczycieli do prowadzenia zajęć. Zgodnie ze sprawozdaniami na kierunku gospodarka przestrzenna nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast zespół oceniający PKA wykazał nieprawidłową obsadę 5 modułów zajęć dydaktycznych.

Studenci jako interesariusze wewnętrzni są włączani w działania projakościowe na kierunku gospodarka przestrzenna. Przedstawiciel studentów bierze udział w pracach Zespołu ds. programu studiów, na posiedzeniach której może przekazywać opinie studentów dotycząca programu studiów. Studenci kierunku mają również możliwość corocznej oceny zajęć dydaktycznych. Ponadto organizowane są cykliczne spotkania z władzami dziekańskimi, opiekunami roku, przedstawicielami Samorządu Studentów, na których mają oni możliwość przekazania opinii i postulatów dotyczących programu studiów oraz poszczególnych zajęć dydaktycznych. Nauczyciele akademicki jako kolejna grupa interesariuszy wewnętrznych, mogą na bieżąco zgłaszać potrzebę lub konieczność wprowadzania zmian do programów studiów, treści programowych, form i metod dydaktycznych, sposobów weryfikacji efektów uczenia się, a także form i sposobów ich dokumentowania. W przypadku kierunku gospodarka przestrzenna, jak wynika ze udostępnionych sprawozdań bądź raportów oraz spotkania zespołu oceniającego z nauczycielami, włączali się głównie w modyfikowanie treści zajęć zgodnie z profilem ich działalności naukowej i metod dydaktycznych, wdrażając innowacyjne rozwiązania dydaktyczne.

Interesariusze zewnętrznymi mają znaczny wpływ na proces kształcenia oraz realizowane efekty uczenia się na kierunku gospodarka przestrzenna. Dużą rolę we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym pełni Rada Interesariuszy. Pracodawcy ściśle współpracują z władzami Wydziału szczególnie na płaszczyźnie organizacji praktyk zawodowych i zajęć terenowych, umożliwiając studentom odbycie wymienionych zajęć. Jak wykazała przeprowadzona ocena interesariusze zewnętrznymi są bardzo zainteresowani funkcjonowaniem ocenianego kierunku studiów na UwS, zgłaszają zapotrzebowanie na absolwentów tego kierunku. Dodać także należy, że w dużej mierze współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter nieformalny.

Jakość kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna prowadzonym na Uniwersytecie w Siedlcach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim była dotychczas poddawana ocenie zewnętrznej przeprowadzonej jedynie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na Uniwersytecie w Siedlcach polityka jakości prowadzona jest w oparciu o wdrożony uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia. Wyznaczone zostały osoby i zespoły osób sprawujące nadzór nad kierunkiem gospodarka przestrzenna. Określono ich kompetencje i odpowiedzialność w procesie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Projektowanie, monitorowanie i zmiany programu studiów na kierunku gospodarka przestrzenna są dokonywane na podstawie przyjętych procedur, z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Program studiów zatwierdza Senat Uczelni w formie uchwały. Niemniej jednak dokonana ocena wskazała, że na kierunku gospodarka przestrzenna nie są w wystarczającym stopniu wykorzystywane narzędzia i procedury służące doskonaleniu programu studiów, a ostatnie zmiany w programie studiów przeprowadzono w 2021 r. Coroczne uchwały Senatu regulują zasady rekrutacji na wszystkie kierunki studiów prowadzonych w Uczelni, w tym na kierunek gospodarka przestrzenna. Uchwała Senatu w przypadku zarówno studiów pierwszego stopnia jak i drugiego precyzyjnie określa warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia.

Program studiów na kierunku jest systematycznie monitorowany i oceniany przez Zespół ds. programów studiów oraz Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia. W procesie monitorowania wykorzystuje się różne narzędzia i liczba przeprowadzonych ocen za pomocą tych narzędzi jest także duża. Jednak analizy są przeprowadzane mało wnikliwie, co skutkuje tym, że nie identyfikuje się błędów popełnianych w trakcie realizacji programu studiów. Jednocześnie przeprowadzona na kierunku ocena wskazała, że popełnione błędy nie są rażące i możliwe do naprawienia. Sprawozdania z funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia są corocznie publikowane na stronie internetowej Uczelni. Kierunek był dotychczas oceniany jedynie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Zaleca się:

1. systematyczną i skuteczną analizę programu studiów na kierunku gospodarka przestrzenna w aspekcie jego doskonalenia;

2. wdrożenie procedur umożliwiających ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), w tym efektów inżynierskich na etapie realizacji prac etapowych oraz dyplomowych;
3. wdrożenie skutecznych procedur umożliwiających ocenę kompetencji i kwalifikacji nauczycieli do prowadzenia zajęć dydaktycznych.